C257 – CUL28

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2004-2005

23 juni 2005

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR CULTUUR, JEUGD, SPORT EN MEDIA

Interpellatie van de heer Jos Stassen tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de evaluatie van het decreet betreffende het sociaal-cultureel volwassenenwerk
Met redenen omklede moties

Vraag om uitleg van mevrouw Sabine Poleyn tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, en tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de erkenning van jeugdkampeer- en jeugdverblijfcentra

Vraag om uitleg van mevrouw Sabine Poleyn tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over een beleidskruispunt jeugd-onderwijs

Vraag om uitleg van mevrouw Gracienne van Nieuwenborgh tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de stopzetting van het contract tussen het Vlaams Centrum voor Openbaar Bibliotheekwerk (VCOB) en Ardatis voor het realiseren van VLACC II

Vraag om uitleg van de heer Erik Arckens tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de actuele stand van zaken op het gebied van het oraal immaterieel cultureel erfgoed, meer bepaald het dialect

Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over het al dan niet afsluiten van een cultureel verdrag met de Franse Gemeenschap

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

Donderdag 23 juni 2005

Voorzitter: de heer Dany Vandenbossche

– *De interpellatie wordt gehouden om 14.10 uur.*

Interpellatie van de heer Jos Stassen tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de evaluatie van het decreet betreffende het sociaal-cultureel volwassenenwerk

De voorzitter: Aan de orde is de interpellatie van de heer Stassen tot de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de evaluatie van het decreet betreffende het sociaal-cultureel volwassenenwerk.

De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen: Mijnheer de minister, ik ben blij dat u terug bent uit ziekteverlof zodat we opnieuw samen discussies kunnen voeren, de degens kruisen of gewoon overeenkomen. Ik hoop dat u fysiek in orde bent om er weer tegenaan te gaan.

Dit decreet heeft een bijzondere geschiedenis achter de rug. De toenmalige minister van Cultuur, de heer Van Grembergen heeft de discussie in gang gezet met een bouwstenennota over het sociaal-cultureel werk. Die nota werd vertaald in een decreettekst waar iedereen het over eens was. De uitvoering van het decreet was afhankelijk van de financiële middelen. Het betrof 300 miljoen frank of 7,5 miljoen euro. Tegen het einde van de vorige legislatuur waren de middelen echter minder riant. Daarom moest de oorspronkelijke tekst die u als minister van Cultuur hebt ingediend, worden aangepast wegens niet langer uitvoerbaar.

Een aantal mensen van de toenmalige meerderheid, de heren Lauwers, Keulen, Vandenbossche en ikzelf, hebben toen een heel nieuw voorstel van decreet geschreven. We hebben een aantal principes uit de eerste tekst aangepast. Het decreet was alleen uitvoerbaar mits er een bijkomend bedrag was van 150 miljoen frank of 4,75 miljoen euro, verdeeld over 50 miljoen voor het eerste jaar en 100 miljoen frank voor het tweede jaar. De eerste tekst bevatte een vrij sterke hertekening van het landschap en van het sociaal-culturele werk. Alles wat te maken had met vormingsinstellingen werd sterk aangepast en ingedeeld in verschillende landelijke gespecialiseerde instellingen. Daarnaast kwam er ook de oprichting van bewegingen.

De nieuwe tekst behield een reeks van deze principes, maar voegde er ook een reeks aan toe uit pure noodzaak om het decreet uitvoerbaar te maken. De verschuiving van kwantiteit naar kwaliteit bleef behouden, net als het opmaken van beleidsplannen en het werken met beoordelingscommissies. Een van de belangrijkste nieuwe principes is wat ondertussen de ‘communicerende vaten’ heet. Het houdt in dat de groei van de ene vereniging of instelling diende te gebeuren ten koste van de andere. Dat was de enige manier om de gesloten enveloppe van 150 miljoen extra na 2 jaar, of dus vanaf 2005, uitvoerbaar te maken.

Het decreet werd dus sterk aangepast en werd minder goed onthaald dan het vorige. We hebben op uitdrukkelijke vraag van de sector opgenomen dat een snelle evaluatie nodig zou zijn. Als datum werd 1 juli 2005 ingeschreven voor een eerste tussentijdse evaluatie. Het decreet hield immers heel wat veranderingen in voor de volkshogescholen, de landelijk gespecialiseerde instellingen en het Steunpunt voor sociaal-cultureel vormingswerk. De snelle evaluatie werd ingeschreven omdat iedereen er zich van bewust was dat het nieuwe decreet een risico inhield.

Stassen

Ondertussen zijn er al een aantal elementen van evaluatie geweest. De Raad voor Volksontwikkeling en Cultuurspreiding heeft een advies over het decreet gegeven op 20 april 2005. Daarin worden een aantal pijnpunten beschreven. Als een van de schrijvers van de tweede tekst, kan ik goed begrijpen dat het principe van communicerende vaten als pijnpunt wordt ervaren, net als het feit dat er in de begroting één allocatie is waar alles onder valt. Ook de definitie waardoor niet-formele educatie in de vrije tijd, als enige subsidieerbare vorming wordt gezien, naast de syndicale is een pijnpunt. Tijdens ons werkbezoek bij de verenigingen hebben we gemerkt dat er een vrij hoge drempel wordt gelegd voor verenigingen voor allochtonen.

Er zijn ondertussen een hele reeks aanbevelingen gedaan en opmerkingen gemaakt. Die aanbevelingen en opmerkingen kunnen als inbreng en als advies voor de eerste evaluatie dienen.

Op zich is het een goede zaak dat we met beleidsplannen werken. De vraag is of dit niet veeleer heeft geleid tot het positief beoordelen van beleidsplannen dan tot het positief beoordelen van de uitvoering van die plannen. Bij de aanvang lijkt het me logisch dat beleidsplannen worden beoordeeld. De daaropvolgende jaren mogen we ons niet tot een beoordeling van de plannen beperken. De uitvoering moet eveneens worden geëvalueerd.

Op 10 juni 2005 hebben we de Volkshogeschool Brussel en Mobiel 21 bezocht. Tijdens dit werkbezoek hebben we met de vertegenwoordigers van een aantal allochtonenverenigingen gesproken. Deze mensen stellen zich vragen over de evaluatie van het nieuwe decreet.

De centrale rol van de volkshogescholen is een van de basisprincipes van het decreet en dan vooral van het onderdeel betreffende de vormingsinstellingen. Nu het decreet in werking is getreden, rijst de vraag of de volkshogescholen effectief de centrale ankerpunten vormen. Ligt het boekje van de hogescholen momenteel op de salontafels en op de nachtkastjes? Deze vraag van de voorzitter is natuurlijk enigszins overdreven, maar eigenlijk gaat het hier toch om een correcte omschrijving. De volkshogescholen hebben een centrale rol gekregen en moeten een coördinerende functie vervullen. Dit roept vragen op.

Voor de migrantenverenigingen is een vrij hoge definitieve instapdrempel ingevoerd. Deze verenigingen moeten minstens tien afdelingen tellen en in minstens drie provincies actief zijn. Het is duidelijk dat een aantal verenigingen dit doel niet zal bereiken. Voor die verenigingen zullen we andere oplossingen moeten zoeken.

Ik heb mijn bedenkingen gebaseerd op ons werkbezoek, op de adviesteksten en op mijn eigen kennis van de sector. Ik heb hierover met verschillende betrokkenen gesproken. Het is een goede zaak dat het decreet vroegtijdig wordt geëvalueerd. Ik blijf het decreet alvast verdedigen. Ik heb trouwens niet de gewoonte af te vallen wat ik ooit heb verdedigd. Het lijkt me zinvol om zaken als de centrale rol van de volkshogescholen of de beperkte definitie van niet-formele educatie tijdig te beoordelen. Binnen enkele dagen is het echter al 1 juli 2005.

Ik heb mijn vragen in de vorm van een interpellatie ingediend. Indien het antwoord van de minister een bepaalde richting uitgaat, beschikken we immers over de mogelijkheid om zijn standpunt door middel van een motie te versterken of bij te sturen. Aangezien dit decreet een belangrijk parlementair werkstuk uit de vorige legislatuur vormt, vind ik het belangrijk nog voor 1 juli 2005 te vragen hoe het met de evaluatie zit.

Mijnheer de minister, kunt u me vertellen hoe de procedure zal verlopen en hoe de evaluatie wordt voorbereid? Zullen het werkveld, het steunpunt, de belangenbehartiger en de administratie hierbij worden betrokken? Zullen daarnaast nog andere mensen bij de evaluatie worden betrokken? Op welke manier zal de evaluatie verlopen? Welke voorbereidende stappen zijn al gezet? Zal de evaluatie op 1 juli 2005 worden afgerond? Wat zal er met de resultaten van de evaluatie gebeuren? Beschikt u momenteel reeds over resultaten? Zo ja, kunt u ons die resultaten meedelen?

Ik houd deze interpellatie om erop aan te dringen dat dit belangrijk parlementair werkstuk degelijk wordt opgevolgd. De sector verdient dit. De beleidsmakers in Brussel moeten zich vragen durven stellen over en lessen durven trekken uit wat ze zelf hebben vastgelegd.

De voorzitter: De heer Vanackere heeft het woord.

De heer Steven Vanackere: Mijnheer de voorzitter, ik wil me bij de interpellatie van de heer Stassen aansluiten. Het siert hem dat hij niet de gewoonte heeft af te vallen wat hij eerst heeft verdedigd. Bij wijze van boutade zou ik kunnen stellen dat we niet de gewoonte hebben te supporteren voor wat we in het verleden niet hebben verdedigd. Hoewel het niet mijn bedoeling is hier de geschiedenis van dit decreet te schetsen, kan ik mijn toespraak onmogelijk beginnen zonder te benadrukken dat mijn fractie dit decreet in april 2003 niet heeft gesteund. We hebben toen zelfs tegen het decreet gestemd.

De heer Jos Stassen: Mijnheer Vanackere, tijdens de behandeling in de plenaire vergadering heb ik nog een oproep gedaan tot mevrouw Van Hecke. Ik vroeg haar niet om voor te stemmen, wel om na te denken over de mogelijkheid zich te onthouden. Een deel van de uitvoering van het decreet zou immers misschien door haar partij moeten gebeuren. Mijn oproep was gemeend. Sommige zaken die men nu bestrijdt, moet men morgen misschien uitvoeren.

De heer Steven Vanackere: Die voorspelling komt nu uit. Voor zover we vandaag verantwoordelijk zijn, willen we ten volle ons deel doen. Dat neemt niet weg dat we het decreet toen niet hebben goedgekeurd. We hadden toen ernstige kritiek. Mevrouw Van Hecke had het toen over een 'hindernissenparcours zonder kompas'. Het decreet is moeizaam tot stand gekomen. Er waren een aantal vormelijke, parlementaire, procedurele redenen om dit geen perfect werkstuk te vinden. We hadden ook bedenkingen bij enkele meer fundamentele keuzes die in het decreet zijn opgenomen en die tot problematische resultaten kunnen leiden op het vlak van de subsidiëringsmechanismen.

De interpellatie van de heer Stassen is in de eerste plaats methodologisch van aard. Ik wil dat respecteren. Ik zal dan ook niet te veel ingaan op de inhoud van een aantal zaken. Ik hoop dat wel te kunnen doen als de gelegenheid zich voordoet. De heer Stassen heeft daarnet gezegd dat er iets te veel naar de beleidsplannen werd overgeheld bij de zoektocht naar het evenwicht tussen twee visies. Enerzijds is er de toekomstgerichte visie, waarbij wordt beoordeeld op basis van beleidsplannen. Anderzijds is er een visie die misschien te veel kijkt naar de werking van het verleden.

Met dit decreet moeten we vrezen dat goede plannenschrijvers zich beter uit de slag trekken dan mensen die een stevige werking achter zich hebben en die voort doen, wetende dat ze goed bezig zijn: Er moet een evenwicht worden gevonden. We willen mee helpen zoeken naar dat evenwicht voor dit en andere aangelegenheden.

Mijnheer de minister, we waren tevreden dat de evaluatie werd ingeschreven in het decreet. Ze moet deze maand gebeuren. Bij de bespreking van de beleidsnota, waarvoor u hebt kunt rekenen op veel instemming en begrip, liet u verstaan dat u samen met de sector tot de overtuiging was gekomen dat het nog te vroeg was om een definitieve evaluatie te maken.

De heer Stassen heeft verwezen naar de regionale volkshogescholen. Op 10 juni hebben we een werkbezoek gebracht aan verschillende instellingen. Een van de vaststellingen die ik als pas verkozen parlementslid heb gemaakt, is dat de volkshogescholen zeer gediversifieerd zijn. Ze hebben allemaal verschillende voorlopers. We kunnen ze dan ook onmogelijk over dezelfde kam scheren. Sommige moeten meer tijd krijgen om tot wasdom te komen. Ook voor de verenigingen en bewegingen zijn de gevolgen van het decreet in sommige gevallen nog niet voldoende zichtbaar.

Ik ben het dus eens met die motivering. Toch moeten we het decretaal ingeschreven evaluatiemoment aangrijpen om een tussenstand op te maken en om, in overleg met de sector, de meest prangende problemen bij de uitvoering van dit decreet aan te pakken. Mijn fractie is van mening dat de nota van het FOV een behoorlijke inspiratiebron en een uitstekende basis kan bieden. Ik zal daar op een ander moment inhoudelijk op ingaan.

Mijnheer de minister, die evaluatie moet gebeuren. We waren er een jaar of twee geleden niet van overtuigd dat er zorgvuldig werd gewerkt. We willen nu niet in de val trappen snel te evalueren en dan te zeggen dat de zaak geregeld is. We zitten met een sector die een nieuw evaluatiemoment nodig heeft als we het decreet aanpassen. De gewoonte om het decretaal werk te evalueren, zullen we allicht niet alleen nu moeten invoeren. De

Vanackere

kans bestaat dat we de gevonden oplossingen later ook nog wel eens moeten evalueren.

Met een boutade zouden we kunnen zeggen dat elk decretaal werk elke dag wordt geëvalueerd. Elke interpellatie van een parlementslid kan leiden tot de vaststelling dat er iets moet worden verbeterd. In de sector zitten zoveel belanghebbenden die zoveel hebben geïnvesteerd, dat een goed en uitgebreid overleg met de betrokkenen nooit een luxe is. De bescheidenheid van de decreetgever die zegt dat dit een nieuwe tussenstap is, en dat er over 2 jaar nog eens kan worden geëvalueerd, lijkt me geen verkeerde houding.

Minister Bert Anciaux: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, dat het decreet op het sociaal-cultureel volwassenenwerk niet de meest soepele bevalling heeft gekend, kan niet worden ontkend. Er is heel veel inhoudelijk debat aan vooraf gegaan, wat niet hoeft te verbazen, want er werden fundamentele nieuwe sporen ontwikkeld. Ik heb er destijds heel erg van genoten dat we het debat op een open manier konden voeren, ook in de commissie.

Toen in de laatste rechte lijn, in het najaar van 2002, de budgettaire context anders was dan verhoopt, werd inderdaad samen met de sector en de betrokken parlementairen heel wat gewijzigd aan de overgangsbepalingen van het ontwerp van decreet. De principes en de principiële vertalingen ervan bleven echter ongewijzigd.

De overgang van vroeger naar morgen werd, vooral in de loop van 2004 en 2005, op een behoorlijke manier afgewerkt. Ik denk vooral aan de overgang naar volkshogescholen en gespecialiseerde vormingsinstellingen. Ik denk aan het opstarten van de nieuwe werksoort 'bewegingen'. Ik denk aan het feit dat we erin zijn geslaagd om – in budgettair erg moeilijke tijden – de beloofde bijkomende 2,5 miljoen euro vanaf 2005, te realiseren. Ik wil dus onderstrepen dat de overheid sinds de inwerkingtreding van het decreet aan alle belangrijke beloftes heeft voldaan. In één adem wil ik de loyaliteit van belangrijke vertegenwoordigers van de sector onderstrepen. Over het decreet was bij de stemming een consensus gegroeid. Het is vanuit deze consensus dat de sector loyaal mee heeft gezocht naar een goede uitvoering van het decreet.

Mijnheer Stassen, juni 2005 is volgens het decreet het moment waarop de uitvoering ervan voor een eerste keer wordt geëvalueerd. Dat is snel, amper anderhalf jaar na de goedkeuring, maar die datum werd vooral ingegeven door de vrees dat de afspraken niet zouden worden nagekomen. In het najaar van 2004 gaf de sector zelf aan dat een grondige evaluatie in juni 2005 niet hoefde, aangezien werd uitgevoerd wat afgesproken was. We stelden samen vast dat een dik jaar uitvoering te beperkt was om werkelijke effecten in te schatten. We spraken dus af om de evaluatie in twee fasen op te zetten.

Bij de voorstelling van mijn beleidsnota, stelde ik dus dat: 'we eerst gezamenlijk kunnen werken aan meer eenvoudige procedures om dan tegen 2007 grondiger te evalueren'. Ik argumenteerde bijkomend: 'Een zekere decretale rust moet ons de gelegenheid geven om samen belangrijke maatschappelijke uitdagingen aan te gaan.' Tegen deze achtergrond wordt vandaag verdergewerkt.

Intussen werkten zowel de Raad voor Volksontwikkeling en Cultuurspreiding, als het steunpunt, als de FOV aan voorbereidende nota's voor een evaluatie van het decreet. Mijn kabinet, de administratie en vertegenwoordigers van deze drie instellingen kwamen afgelopen maand al bijeen om samen een analyse te maken van de opdracht tot planlastverlichting en om hiervoor oplossingen te zoeken. Daarbij wordt rekening gehouden met de verwachtingen bij het beleidsplan, de procedures van beoordeling, wat er met andere documenten moet of kan gebeuren, hoe het zit met de gegevensregistratie, enzovoort. Begin juli komt deze groep opnieuw bij elkaar.

We spraken ook af om al in een volgende fase afspraken te maken over het traject om tot een onderbouwde en grondige evaluatie van de eerste effecten van het decreet te komen, zodat elke partner er in de aanloop naar 2007 zijn rol in kan opnemen. Over de huidige beperkte evaluatie en de resultaten die hieruit voortvloeien, kan ik deze commissie dus weldra informeren.

Zonder volledig te zijn, kan ik hier toch enkele vaststellingen meedelen, die meteen aangeven in welke richting er wordt nagedacht. In noem er

Anciaux

enkele op. Samen met de sector merken we dat de beleidsplannen veel te omvangrijk zijn en te veel 'voor Brussel' zijn geschreven. Hierdoor verliezen organisaties zich in een te gedetailleerde planning en te veel inhoudelijke ballast. Dit bemoeilijkt ook het werk van de administratie en de beoordelingscommissies. Bovendien merken we dikwijls een foute perceptie bij de organisaties alsof de beoordelingen zich eenzijdig moeten focussen op de ambities, terwijl uiteraard ook de bestaande realiteit – en dus ook de uitvoering van het vorige beleidsplan – cruciale elementen zijn. Het zal dus belangrijk zijn om de opzet van het beleidsplan scherper te stellen en een beter evenwicht te vinden tussen de reële werking en de ambities van organisaties. Ook het indienmoment van het beleidsplan zou zo dicht mogelijk bij de werkelijke uitvoering ervan moeten liggen.

Vandaag vraagt het decreet, naast een beleidsplan, een aparte nota over Integrale Kwaliteitszorg. Het indienen van deze nota kan, wat ons betreft, worden geschrapt. Het lijkt me effectiever als de administratie tijdens de visitaties kan nagaan in hoeverre organisaties echt 'kwaliteitsvol' bezig zijn.

Organisaties moeten jaarlijks een actieplan, een werkingsverslag, een begroting en een jaarverslag indienen. Telkens op verschillende momenten. Deze planlast kan alleszins versoepeld worden, zowel inzake hoeveelheid papier als inzake timing van de indiening. Ik hoop, samen met het parlement, snel een initiatief te kunnen nemen om ervoor te zorgen dat organisaties vanaf 2006 daadwerkelijk belangrijke effecten van deze planlastverlichting kunnen voelen.

Intussen loopt voor de eerste keer een beoordeling van de beleidsplannen van de organisaties, in aanloop naar de volgende beleidsperiode die start in 2006. Volgens het decreet bepaalt deze beoordeling dat de subsidies van verenigingen en gespecialiseerde vormingsinstellingen met 20 percent kunnen stijgen of dalen. Onder meer omdat er nu wordt gesproken over een andere, lichtere manier waarop in de toekomst kan worden omgegaan met de beleidsplannen, vraagt de sector om de financiële gevolgen van deze beoordeling uit te stellen.

Het concrete voorstel dat nu voorligt, houdt het volgende in. De beoordelingscommissies en de administratie beoordelen de beleidsplannen en quoteren op die manier wat in het decreet staat. Vervolgens spreekt de minister zich uit over deze evaluatie. Negatief geëvalueerde organisaties krijgen, in plaats van een onmiddellijke subsidievermindering met 10 of 20 percent, een 'gele kaart', waarna ze een remediëringstraject kunnen volgen. Na een tweede evaluatie in 2007, en dus in de helft van de beleidsperiode, kan dit dan effectief aanleiding geven tot een vermindering van de subsidieenveloppe. Het gevolg is uiteraard dat ook positief beoordeelde organisaties hun beoordeling pas in 2008 in hun subsidie-enveloppe zullen voelen.

Vanuit mijn vaste wil om op een zo zorgvuldig mogelijke manier met de evaluaties van het decreet om te gaan en vanuit mijn bekommernis om na de woelige afgelopen twee jaar, een zekere decretale rust te verzekeren, kan ik mij vinden in deze principes. Ik zit binnenkort met vertegenwoordigers van de sector samen om te proberen concrete modaliteiten af te spreken. Vanzelfsprekend zal ik hetzelfde doen met deze commissie.

Er werd gevraagd of er een decretale wijziging nodig is. Dat is niet het geval voor het laatste voorstel, maar wel voor de eerste opsomming die ik gaf. In het laatste voorstel wordt de beslissing immers aan de wijsheid van de minister overgelaten.

De voorzitter: De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Uw antwoord was ruimer dan ik had verwacht. Het is dus goed dat ik de interpellatie heb gehouden.

Uw ideeën over de vroegtijdige evaluatie gaan de juiste richting uit. Ik blijf het werken met beleidsplannen verdedigen, maar als beleidsplannen boeken worden en er meer tijd moet worden gestopt in het schrijven van die boeken dan in het uitvoeren van wat erin staat, dan moet er iets veranderen. Veel decretale aanpassingen zijn daarbij wellicht niet nodig.

Dat het indienmoment van de plannen zo dicht mogelijk bij het moment van de uitvoering ervan moet liggen, is ook een goede zaak, want dat

Stassen

dwingt de mensen om kortere plannen te maken en meer nadruk te leggen op de uitvoering.

Al die extra teksten die worden opgelegd, zoals de kwaliteitstoets via IKZ, de actieplannen, de werkingsverslagen, de begroting, de jaarverslagen en zo meer, was ik feitelijk al vergeten. Wellicht moeten in het decreet een aantal artikels worden aangepast. Het inperken van al die teksten is op zich een goede zaak. Als daarvoor het decreet moet worden aangepast, vindt u in ons zeker een bondgenoot.

Dat u de toepassing van het bonus-malussysteem of het systeem van communicerende vaten twee jaar uitstelt, maakt de evaluatieperiode iets langer. Ook het feit dat de nieuwe periode intussen wordt aangevat is belangrijk, want zo kan in de tweede periode vergeleken worden met de eerste. Ik weet niet of het decreet moet worden aangepast om pas in de tweede fase het systeem toe te passen. Ik ben blij dat er meer tijd komt om te evalueren.

Het is goed dat u samen met de betrokkenen, met de belangenorganisaties, met SoCiuS, met de Raad voor Volksontwikkeling en met deze commissie, de afspraken inzake planlastverlagingen wilt uitvoeren. Het zou goed zijn dat u het traject voor een grondige evaluatie in 2007 zo snel mogelijk vastlegt.

Ik moet nog even nadenken over wat ik in een motie zal schrijven, maar ik kondig alvast een motie aan.

De voorzitter: De heer Vanackere heeft het woord.

De heer Steven Vanackere: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, na de aankondiging van de heer Stassen dat u een bondgenoot in hem zult vinden voor eventuele aanpassingen aan het decreet, kondig ik hetzelfde aan.

Net zoals de heer Stassen meen ook ik dat we heel wat goed werk kunnen verrichten zonder aanpassingen aan het decreet. Ik geef u één voorbeeld: de fameuze omgevingsanalyses die we nu aan eenieder opleggen. De betrokken instellingen en verenigingen moeten de kans krijgen om te reageren op een door de Vlaamse overheid aangereikte, meer collectieve omgevingsanalyse. Intellectueel zijn we dan even goed of misschien zelfs beter bezig. We mogen de mensen niet achter hun bureautjes dwingen om omgevingsanalyses vol te pennen. Het decreet vraagt dergelijke zaken niet. Ze hebben meer te maken met de manier van inschatten.

Ik ben heel tevreden met de link die u legt met de planlastproblematiek.

De heer Stassen heeft zeker gelijk dat u meer hebt meegedeeld dan een louter antwoord op zijn vragen. Ik ben bijzonder tevreden met het nieuwe evaluatieconcept dat u naar voren schuift. Wie geen perfecte evaluatie heeft, krijgt een gele kaart en kan werken aan een verbetertraject. De impact van dat soort evaluaties uitstellen met twee jaar, zal ongetwijfeld bijdragen tot meer stabiliteit en rust in een sector die de afgelopen jaren wat op zijn kop heeft gestaan.

Ook ik kondig een motie aan namens de meerderheid.

Met redenen omklede moties

De voorzitter: Door de heer Stassen en door de heer Van Ackere werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Sabine Poleyn tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, en tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de erkenning van jeugdkampeer- en jeugdverblijfcentra

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Poleyn tot de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, en tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de erkenning van jeugdkampeer- en jeugdverblijfcentra.

Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, Vlaanderen kent een rijke jeugdbewegingstraditie. Heel wat aanwezigen hier kunnen daarover meepraten. Het jaarlijkse zomerkamp is een erg belangrijk moment voor de jeugdbewegingen. Vandaag staan daarover zelfs uitspraken op de eerste pagina van een aantal kranten.

Jaarlijks trekken vanuit het jeugdwerk meer dan 100.000 kinderen en jongeren op kamp. In Vlaanderen kunnen ze onder meer terecht bij al dan niet erkende jeugdverblijfcentra.

Een aantal factoren voeden onze bezorgdheid over het toekomstige beschikbare aantal kampplaatsen in de jeugdcentra. Inzake jeugdverblijven zijn immers diverse regelgevingen van kracht. De erkenning van de jeugdkampeer- en jeugdverblijfcentra wordt geregeld door het decreet 'Toerisme voor allen' van 9 juli 2003, dat onder de bevoegdheid valt van de minister van Toerisme, en door het decreet op de jeugdverblijfscentra van 3 maart 2004, dat onder uw bevoegdheid voor Jeugd valt.

Krachtens de gestelde overgangsbepalingen moeten de jeugdverblijfscentra een erkenningsaanvraag indienen, en wordt deze erkenning voorlopig automatisch toegekend tot het einde van 2006. Die datum nadert, vandaar onze ongerustheid. Tijdens de commissiebespreking van een paar weken geleden over de budgetcontrole 2005, werd in uw naam geantwoord dat er door de invoering van deze regelgeving geen noemenswaardige negatieve gevolgen zijn op het aanbod inzake jeugdtoerisme. Nochtans lezen we in de toelichting bij de basisallocatie 33.10 van programma 45.2 dat er slechts 77 jeugdverblijfcentra van de 116 zullen kunnen voldoen aan de nieuwe decretale verplichtingen. Er werd geantwoord dat dat vooral lag aan het gebrek aan diversiteit binnen een aantal jeugdverblijfcentra waardoor ze niet zouden voldoen aan de erkenningsvoorwaarden. Diversiteit is natuurlijk belangrijk, maar wat met de totale capaciteit, met het totale aanbod?

Kunt u een stand van zaken geven van het aantal kamphuizen of jeugdverblijfcentra die een erkenning hebben aangevraagd? Gaat het vooral over A-, B- of C-huizen?

Hebt u zicht op het aantal huizen dat effectief aanspraak kan maken op een echte erkenning wanneer in 2006 de overgangsfase afloopt? Hebt u zicht op de provinciale spreiding ervan?

Zijn alle bivakhuizen voldoende in staat om te voldoen aan de erkenningscriteria op vlak van hygiëne en brandveiligheid? Als dat niet het geval is, zijn de problemen dan structureel? Kunnen de huizen ook overleven zonder erkenning?

Welke maatregelen kunt u treffen om een verdere daling van het aantal beschikbare kampplaatsen te voorkomen? Hoe kunt u ervoor zorgen dat het aanbod voldoende groot blijft?

Hebt u al overleg gepleegd met de minister van Toerisme over de implementatie van beide decreten?

De voorzitter: De heer Marginet heeft het woord.

De heer Werner Marginet: Mijnheer de voorzitter, ik zou nog even op een van de vragen van mevrouw Poleyn willen ingaan. Mevrouw Poleyn vraagt zich af of alle bivakhuizen kunnen voldoen aan de criteria op het vlak van hygiëne en brandveiligheid. Dit brengt natuurlijk kosten met zich mee. Daarnaast moeten we ook rekening houden met het tijdsbestek. Kunnen alle bivakhuizen hun zaken regelen binnen de vooropgestelde tijd? Er werken veel vrijwilligers in de bivakhuizen. Ze zullen echter verplicht zijn ook een beroep te doen op firma's. Dit kan tijd kosten. Behoort uitstel tot de mogelijkheden?

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Mijnheer de voorzitter, er moet een duidelijk onderscheid worden gemaakt tussen het decreet van 18 juli 2003 betreffende de verblijven en verenigingen die een werking uitoefenen in het kader van 'Toerisme voor allen' en het decreet van 3 maart 2004 houdende de erkenning en de subsidiëring van jeugdherbergen, verblijfscentra, ondersteuningsstructuren en de vzw Algemene Dienst voor Jeugdtoerisme. In beide decreten is sprake van erkenningen.

Toerisme Vlaanderen heeft me over het eerste decreet al een aantal gegevens bezorgd. Het is trouwens op basis van dit decreet dat de jeugdverblijven een jeugdlabel krijgen. Dit label is in de categorieën A, B en C onderverdeeld.

Anciaux

Momenteel zijn 465 jeugdverblijven als sociaaltoeristisch jeugdverblijf erkend. Meer in het bijzonder is 28,3 percent als type A, 45,5 percent als type B en 26,2 percent als type C erkend. Verder zijn drie tentenkampen in het kader van de voorlopige overgangsmaatregel erkend. Ik wil hierbij opmerken dat de inspecties voor de definitieve toewijzing van categorieën nog volop bezig zijn. Kleine wijzigingen in de onderverdeling blijven bijgevolg mogelijk. Behalve de jeugdverblijven die in het kader van de overgangsmaatregel een voorlopige erkenning hebben ontvangen, hebben tevens al tien nieuwe erkenningen plaatsgevonden. Momenteel lopen nog negentien erkenningsaanvragen. De inspecties die tot een juiste typering moeten leiden, zijn nog aan de gang.

Met betrekking tot de toepassing van het tweede decreet, dat eveneens erkennings- en subsidiecriteria omvat, beschik ik momenteel over de volgende informatie. Vooraleer jeugdverblijfscentra en jeugdherbergen voor erkenning en subsidiëring in aanmerking komen, moeten ze worden erkend.

Tot op heden dienden 176 jeugdverblijfscentra een subsidieaanvraag in. Tijdens de eerste algemene controle van de subsidiecriteria bleek dat 62 aanvragen niet voor subsidiëring in aanmerking kwamen, op basis van het decreet van 3 maart 2004. De voornaamste redenen voor deze weigering waren het ontbreken van een vzw-statuut of van een toereikende capaciteit. Aldus kwamen 114 jeugdverblijfscentra in aanmerking voor een basissubsidie. Specifiek ging het om 59 centra van de types A en B en om 55 centra van het type C.

Om effectief aanspraak op een basissubsidie te kunnen maken, moest elk jeugdverblijfscentrum voor 1 februari 2005 een werkingsverslag voor 2004 indienen. Aangezien ze geen werkingsverslag indienden, kwamen twaalf jeugdverblijfscentra van de types A en B en drie jeugdverblijfscentra van het type C niet voor een basissubsidie in aanmerking. Na analyse van de werkingsverslagen voor 2004 van de 47 overgebleven jeugdverblijfscentra van de types A en B, bleek dat 37 jeugdverblijfscentra van de types A en B aan alle decretale verplichtingen voldeden. Deze centra ontvangen binnenkort voor het eerst een subsidie van de Vlaamse overheid. In het verleden ontvingen enkel centra van het type C een subsidie.

Tien jeugdverblijfscentra van de types A en B voldeden niet aan een of meerdere decretale verplichtingen. Het ging voornamelijk om centra die niet geopend waren in de maanden juli en augustus, over een ontoereikende overnachtingscapaciteit beschikten of onvoldoende overnachtingen boekten. Na analyse van de werkingsverslagen voor 2004 van de 52 jeugdverblijfscentra van het type C bleek dat 44 centra van het type C aan alle opgelegde decretale verplichtingen voldeden. Acht jeugdverblijfscentra van het type C voldeden niet aan een of meerdere decretale verplichtingen. In sommige gevallen bestonden de overnachtingen niet voor 70 percent uit jeugdovernachtingen. In andere gevallen werd geen lagere prijscategorie voor het jeugdwerk gehanteerd of werd het centrum niet door tien verschillende jeugdverenigingen gebruikt.

Aangezien we op voorhand moeilijk konden inschatten hoeveel centra van de types A en B voor het eerst een subsidie zouden aanvragen, hadden we aanvankelijk meer middelen in programma 45.1, basisallocatie 33.10, van de Vlaamse begroting ingeschreven.

Voor de volledigheid wil ik hier nog aan toevoegen dat de centra die door het Centrum voor Jeugdtoerisme en door de Vlaamse Jeugdherbergcentrale worden beheerd, niet langer op deze lijsten voorkomen. Voor de uitbating van deze centra ontvangen het CJT en de Vlaamse Jeugdherbergcentrale immers reeds middelen in het kader van hun structurele subsidies. Specifiek gaat het hier om een driejaarlijkse enveloppefinanciering.

De invoering van het nieuwe decreet heeft niet tot een daling van de subsidies aan de jeugdverblijfscentra geleid. Aangezien ik nog een beslissing over de werkingssubsidies voor de centra van het type C moet nemen, kan ik momenteel nog geen exact bedrag vermelden. Ik ben zinnens die beslissing zeer binnenkort te nemen

Het decreet over de verblijven en de verenigingen die een werking uitoefenen in het kader van 'Toerisme voor Allen' voorziet gedurende drie jaar in een overgangsmaatregel. In de loop van deze periode kunnen de bestaande jeugdverblijfscentra zich aan de in het decreet en in de uitvoeringsbesluiten opgenomen voorwaarden aanpassen. Deze voorwaarden hebben vooral betrekking op de veiligheid, de hygiëne en het comfortgehalte. Deze

Anciaux

overgangsmaatregel geldt enkel voor de jeugdverblijfscentra die in het Repertorium Kampeercentra waren opgenomen en die zich binnen een termijn van zes maanden na de invoering van het decreet, met andere woorden voor 19 maart 2004, bij Toerisme Vlaanderen hebben laten registreren. De jeugdverblijfscentra die nog niet in het Repertorium Kampeercentra zijn opgenomen, moeten bij Toerisme Vlaanderen een erkenningsaanvraag indienen. Ze moeten Toerisme Vlaanderen onder meer een door de burgemeester uitgereikt brandveiligheidsattest en een attest van goed zedelijk gedrag van de dagelijks beheerder kunnen voorleggen.

Toerisme Vlaanderen heeft me de volgende cijfergegevens bezorgd. In verband met de toekenning van de definitieve typering heeft Toerisme Vlaanderen al 55 percent van de jeugdverblijfscentra geïnspecteerd. Hierbij zijn geen noemenswaardige problemen gemeld. Slechts aan vier verblijven is nog geen typering toegekend omdat ze nog niet aan de basisnormen voldoen. Indien de uitbaters voor september 2006 een brandveiligheidsattest en een attest van goed zedelijk gedrag kunnen voorleggen, zullen alle voorlopige erkenningen allicht in definitieve erkenningen worden omgezet.

De erkenningscriteria inzake hygiëne en brandveiligheid zijn in het decreet van 18 juli 2003 vastgelegd. Alle verblijfscentra die ten gevolge van het KB op het sociaal toerisme van 24 december 1980 waren erkend, hebben de kans gekregen hun gegevens binnen de drie maanden na de invoegetreding van het nieuwe decreet in het Belgisch Staatsblad te laten publiceren. Op die manier konden ze een voorlopige erkenning tot september 2006 krijgen. De verblijfscentra die bij de invoegetreding van het decreet in de databank van het on-linekampeerrepertorium waren opgenomen, hebben zes maanden tijd gekregen om zich bij Toerisme Vlaanderen te laten registreren, en op deze manier een voorlopige erkenning tot september 2006 te verkrijgen. De publicaties in het Belgisch Staatsblad hebben tot de erkenning van 98 huizen, 21 percent van het totaal, geleid. In die huizen hoeven allicht geen dringende werken inzake de brandveiligheid te worden uitgevoerd.

De registratiemogelijkheid heeft tot de erkenning van 374 huizen geleid. In 2004 en 2005 hebben 54 aldus erkende huizen, ofwel 14 percent, een dossier voor noodzakelijke brandveiligheidswerken ingediend. Het decreet van 18 juli 2003 biedt de uitbaters van jeugdverblijfscentra trouwens de mogelijkheid een subsidieaanvraag voor infrastructuurwerken in te dienen. Op basis van de reeds uitgevoerde inspecties kan ik hier geen structurele problemen melden.

Beide decreten zijn nog maar net in werking getreden. Het is de specifieke doelstelling van beide decreten de diversiteit in het aanbod aan jeugdverblijfscentra te blijven garanderen. In het decreet van 18 juli 2003 vormt jeugd een van de prioriteiten. Het is nog te vroeg om al conclusies te trekken. Beide decreten zouden de uitbaters moeten stimuleren om hun exploitatie voort te zetten of om nieuwe initiatiefnemers aan te trekken. Het is in elk geval de bedoeling de effecten van de decreten te evalueren en, indien nodig, bij te sturen.

In de toekomst moet onder meer verder onderzoek worden gevoerd naar de spreiding van de verblijven, naar de stopzettingsredenen, naar regio's met potentieel voor nieuwe inplantingen en naar de omgevingsvoorkeuren van jeugdgroepen. De resultaten van die onderzoeken moeten het mogelijk maken geschikte maatregelen te treffen en op gangbare trends in te spelen.

Momenteel wordt een tekst over jeugdkampen voorbereid. Deze tekst past binnen de opmaak van een nieuw jeugdbeleidsplan. Dit thema zal gedurende deze legislatuur een aandachtspunt blijven. In de tekst worden specifieke doelstellingen voor jeugdverblijfscentra geformuleerd. De decreten moeten worden geëvalueerd en een nieuw kampeerrepertorium moet worden opgemaakt. Hoewel het nog te vroeg is om conclusies te trekken, heeft deze vraag om uitleg tot gevolg dat we dit onderwerp op de voet zullen blijven volgen en eventueel in bijsturingen zullen voorzien.

Het decreet van 3 maart 2004 steunt als het ware op de beginselen en op de erkenningen van het decreet van 18 juli 2003. Het is dan ook logisch dat de met de uitvoering van en het toezicht op deze decreten belaste administraties, periodiek in overleg treden. Op het Steunpunt Jeugd vindt tweemaandelijks het platform Jeugdtoerisme plaats. Dit platform bestaat uit vertegenwoordigers van Toerisme Vlaanderen, van de afdeling Jeugd en Sport, van het Steunpunt Jeugd, van de

Anciaux

ondersteuningsstructuren Centrum voor Jeugdtoerisme en Vlaamse Jeugdherbergcentrale en van de verschillende verenigingen en beheerders van jeugdverblijfscentra. Tijdens deze vergaderingen worden de implementatie van en de verhouding tussen beide decreten uitvoerig behandeld.

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Ik dank u voor uw grondig antwoord, mijnheer de minister. We hebben al verschillende cijfers te horen gekregen, maar u hebt nu voor de nodige duidelijkheid gezorgd. Ik ben blij dat u onze bekommernissen deelt.

We zullen, samen met de minister, op het terrein nagaan of de doelstellingen van beide decreten worden bereikt, of de capaciteit voldoende groot blijft, en hoe we de diversiteit kunnen stimuleren.

Ik ben geïnteresseerd in de effecten van beide decreten op de provinciale spreiding. Ik veronderstel dat u die cijfers nu niet bij hebt. We kunnen hier later nog op terug komen. We zullen dit alleszins blijven opvolgen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Sabine Poleyn tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over een beleidskruispunt jeugd-onderwijs

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Poleyn tot de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over een beleidskruispunt jeugd-onderwijs.

Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Mijnheer de voorzitter, tijdens de bespreking van de wijziging van het decreet betreffende het jeugdbeleid is de verhouding tussen jeugd en cultuur besproken. De nood aan een ruimer debat over de kruispunten tussen de verschillende beleidsdomeinen is toen meermaals aan bod gekomen.

In uw beleidsnota, mijnheer de minister, hebt u duidelijk verklaard dat u deze kruispunten verder wilt ontwikkelen. De minister van Onderwijs heeft in zijn eigen beleidsnota overigens aangegeven dat hij de samenwerking met andere beleidsdomeinen verder wil uitbouwen. Het concept van de brede scholen vormt een goed voorbeeld. Op deze manier wil hij de schotten tussen de scholen, het jeugdwerk en het vormingswerk doorbreken.

Dit zijn uiteraard goede intenties. Dit nieuwe en brede concept moet voldoende tijd krijgen om zich te ontwikkelen. Bepaalde toestanden blijken evenwel met dit concept in tegenspraak te zijn. Ik zal dit even toelichten.

Het landelijke jeugdwerk ontwikkelt een reguliere werking die zich uitdrukkelijk toespitst op de vrije tijd. Hiervoor ontvangt het landelijke jeugdwerk subsidies van de afdeling Jeugd en Sport. In de marge van deze hoofdactiviteiten ontwikkelen een aantal landelijke jeugdorganisaties een aanvullend aanbod. Dit aanbod speelt in op concrete vragen van het onderwijs en past in een vrij lange traditie. Deze organisaties uit het landelijke jeugdwerk richten zich met een heel concreet aanbod tot leerlingen en leerkrachten van het basis- en het secundair onderwijs.

Dit specifieke aanbod wordt momenteel niet door de Vlaamse overheid erkend of gesubsidieerd. Jeugdorganisaties worden immers niet geacht tijdens de schooluren een aanbod te ontwikkelen. De initiatiefnemende organisaties ontvangen geen subsidies voor het inzetten van hun beroepskrachten en moeten deze initiatieven met de eigen middelen financieren. De door de afdeling Jeugd en Sport toegekende subsidies zijn immers initieel bestemd om initiatieven in de vrijetijdssfeer te financieren.

De vroegere, veeleer dwingende, regelgeving is in het decreet op het jeugdwerkbeleid van maart 2002 versoepeld. De besteding van werkingsmiddelen binnen de schooluren zou evenwel nog wat meer kunnen worden gewaardeerd. De huidige financiële onzekerheid leidt tot een grijze zone. De personeelsleden in die grijze zone hebben momenteel niet altijd een volwaardig statuut.

Indien alle loon- en werkingskosten aan de gebruiker werden aangerekend, zou aan het inzetten van externe begeleiders voor het onderwijs een

Poleyn

duur prijskaartje komen te hangen. De werkingsmiddelen van sommige scholen blijken ontoereikend om dergelijke externe initiatieven te bekostigen. Vooral voor de onderwijsinstellingen die de kostprijs van een externe begeleiding niet volledig aan de ouders kunnen doorrekenen, vormt dit een probleem.

De samenwerking tussen jeugdwerkverenigingen en scholen is nochtans belangrijk voor alle partners. Voor het jeugdwerk is die samenwerking een kans om de eigen werking te verbreden en om een aantal moeilijk of niet te bereiken doelgroepen te bereiken. We mogen niet vergeten dat een brede participatie in het jeugdwerk tot een sterker gevoel van verbondenheid en van burgerzin leidt. In de praktijk blijken veel scholen voor een brede waaier aan activiteiten een beroep op externe begeleidingskrachten te doen. De erkende jeugdwerkorganisaties horen hierbij. Voor de scholen is deze samenwerking zeer interessant. De methodieken en de expertise van deze jeugdorganisaties bieden immers een meerwaarde. Ze bieden bovendien ook de ruimte om bepaalde onderwerpen vlotter bespreekbaar te maken.

Mijnheer de minister, op welke manier wilt u het beleidskruispunt jeugd-onderwijs verder ontwikkelen? Erkent u de net door mij geschetste problematiek? Een aantal jeugdwerkorganisaties ontplooien momenteel activiteiten binnen het onderwijs. Waardeert u deze activiteiten? Op welke manier kan die waardering tot een ondersteuning leiden? Zou het momenteel uitdovende budget op de basisallocatie voor detacheringen hiervoor kunnen worden aangewend? Zou dit budget als een hefboom voor dit beleidskruispunt kunnen fungeren? Zijn er volgens u andere financiële mogelijkheden, zonder het klassieke jeugdwerk in het gedrang te brengen? Vormt deze thematiek het onderwerp van overleg met de minister van Onderwijs? Vandaag hebben we trouwens in de commissie voor Onderwijs het ontwerp van decreet betreffende het onderwijs XV besproken. We hebben een soort van kruispunt gemaakt tussen jeugd en cultuur met betrekking tot een aantal tijdelijke projecten van kunstinitiatie.

De voorzitter: De heer Marginet heeft het woord.

De heer Werner Marginet: Mijnheer de voorzitter, ik wil me graag aansluiten bij het grootste deel van de vragen en opmerkingen van mevrouw Poleyn. Het klopt dat in de praktijk veel scholen voor een vrij brede waaier van activiteiten een beroep doen op externe begeleiding. Dat geldt ook voor erkende jeugdwerkorganisaties.

Ik heb dergelijke opmerkingen trouwens ook gemaakt in de commissie voor Onderwijs. Ik heb toen het voorbeeld gegeven van een kunstenaar die gratis les geeft en initiatieven ontplooit in de scholen, zonder daar ooit enige financiële erkenning voor te krijgen. Wel heeft hij een pak onkosten en risico's.

Mijnheer de minister, ik hoop dat u daarover overleg zult plegen met minister Vandenbroucke. Ik zou het waarderen als de commissie van die gesprekken of onderhandelingen op de hoogte wordt gehouden.

De voorzitter: Mevrouw Van Nieuwenborgh heeft het woord.

Mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, het is bijna vanzelfsprekend dat dergelijke, liefst goed uitgewerkte, kruispunten worden opgericht. Dit probleem is echter zo omvattend, dat we moeten beseffen dat de mogelijkheden niet oneindig zijn. Het is bijzonder goed dat onderwijs een beroep doet op deskundigen, van welke kunne ook, om bepaalde zaken uit te spitten of op een andere manier aan te brengen. We kunnen dat alleen maar toejuichen. Er zijn een aantal mensen die vanuit hun standpunt en werking heel wat kunnen bijbrengen.

We hebben echter soms ook te maken met een dubbele subsidiëring. Ik denk daarbij aan het Landelijk Jeugdwerk. De door de heer Marginet aangehaalde kunstenaar krijgt daarentegen niets. Binnen onderwijs is er een grote verscheidenheid aan zaken die al dan niet betoelaagd worden. Misschien moeten we nagaan hoe we dat oplossen. De beschikbare middelen zijn niet toereikend. Voor een aantal zaken is er helemaal geen geld, andere krijgen voor een bepaalde werking een toelage.

Ik pleit ervoor om een goede doorlichting te maken van al die initiatieven. Ik weet dat er theaterprojecten zijn in het onderwijs over pesten of vechtscheidingen. Dat is voor kinderen toch heel belangrijk. Die worden echter ook niet altijd

Van Nieuwenborgh

gesubsidieerd. We moeten met zijn allen nagaan hoe breed het veld is en wat prioritair kan of moet worden betoelaagd. Daarover is uiteraard overleg nodig met Onderwijs. Er kan worden nagegaan wat er al bestaat.

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Mijnheer de voorzitter, er is wel een verschil tussen individuele initiatieven, die kwalitatief heel goed kunnen zijn, en initiatieven die in een gecontroleerde sector worden genomen. De overheid oefent daar al een kwaliteitscontrole op uit.

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, ik kan op dit ogenblik moeilijk heel concreet op de eerst vraag antwoorden, want er zijn twee sporen die zich momenteel ontwikkelen. Ik zal proberen een duidelijke stand van zaken te geven.

Er is het proces van het jeugdwerkbeleidsplan, waarbinnen een apart hoofdstuk over de beleidsrotonde jeugd en onderwijs wordt opgenomen. De verzuchtingen die het jeugdwerk en de Vlaamse Jeugdraad hierover geformuleerd hebben, zijn bekend. Ze werden ondertussen ook aan de minister van Onderwijs bezorgd. Hij zal me heel binnenkort zijn bijdrage voor het jeugdwerkbeleidsplan bezorgen.

Ik werk met minister Vandenbroucke ook intensief aan een samenwerkingsakkoord. Daarin willen we gezamenlijk een aantal gedeelde bekommernissen en aandachtspunten op de snijvlakken van cultuur, jeugd, sport en onderwijs aanpakken. We willen dat doen op een concrete manier en gefaseerd over de lopende legislatuur. Na een overlegronde werd recent een eerste ontwerp van overeenkomst aan minister Vandenbroucke overgemaakt. Dat ontwerp wordt momenteel door zijn medewerkers en administratie behandeld en wellicht aangevuld. Uiteraard zijn de noden die leven binnen mijn bevoegdheden niet automatisch of noodzakelijk de directe noden van de onderwijswereld. Ook daar zullen we gezamenlijk keuzes moeten maken.

De brede of open school is een thema dat we in opvolging van zowel het jeugdwerkbeleidsplan als het samenwerkingsakkoord willen uitwerken. Het onderwerp ligt me na aan het hart. Tijdens deze legislatuur moeten we daartoe minstens een stevige aanzet geven. De brede of open school is echter een nog niet afgesloten of in een consensus bepaald concept. Het dekt immers vele ladingen, en het dient wellicht ook vele meesters. Spreek er honderd mensen over aan en ze zullen je er evenveel verschillende visies en concepten over geven.

In een eerste fase wil ik samen met minister Vandenbroucke een op Vlaamse leest geschoeid concept voor de brede school ontwikkelen. We zullen dat doen in onderling overleg en samen met actoren uit het onderwijs, cultuur, sport en jeugdwerk, maar ook uit welzijn en andere betrokken sectoren. Het ziet er – spijtig genoeg – naar uit dat wij hieraan ook nog in 2006 zullen moeten werken. Ik vermoed dat we ten vroegste in 2007 een aantal eerste beleidsacties kunnen opzetten. Het is absoluut de bedoeling dat we dan met acties naar buiten komen.

Mevrouw Poleyn, ik ken de problematiek van het aanbod van erkende jeugdwerkverenigingen in het onderwijs. Meer nog, mijn medewerkers hebben dat punt al onder de aandacht gebracht van de medewerkers van de minister van Onderwijs. We hebben hen ook een kopie bezorgd van de documenten die wij hierover, onder andere van Chirojeugd Vlaanderen, ontvingen. Maar ik wil niet zo stellig als u insinueren dat dit een probleem is van de regelgeving binnen Cultuur. U bent trouwens heel goed op de hoogte, want u geeft zelf al een belangrijk deel van het antwoord.

In het decreet Vlaams Jeugdbeleid van maart 2002 werden alle belemmeringen om als landelijk erkende jeugdvereniging in het onderwijs actief te zijn, opgegeven. Het vorige decreet op het landelijk jeugdwerk bepaalde dat landelijk erkende jeugdverenigingen slechts 20 percent van de werkingstijd buiten de vrijetijdssfeer kon worden ingevuld. Vandaag kan een landelijk erkende jeugdvereniging, wanneer ze daar zelf toe beslist, even intens actief zijn in de vrije tijd als op school. Vanuit ons cultuur- en jeugdwerkbeleid is dus elke belemmering om in andere domeinen actief te zijn, weggevallen.

Over deze regel bestaat soms wat verwarring. Die wil ik hier vandaag met klem wegnemen. De

Anciaux

decreetgever bedoelde met deze maatregel niet dat ook de erkenningscriteria voor de landelijke jeugdverenigingen in bijvoorbeeld het onderwijs konden worden gerealiseerd. Een jeugdvereniging die erkend is of wenst te worden als landelijk erkende jeugdvereniging, kan dus zoveel als ze wil actief zijn in het onderwijs. Ze kan deze uren echter niet inbrengen voor tegemoetkoming aan de erkenningscriteria en ook niet voor een subsidiëring binnen de sector Cultuur. Het probleem is dus vooral van financiële aard, namelijk bij de betaling van een aanvaardbare prijs door de scholen aan de jeugdwerkinitiatieven die zich in de schooltijd ontwikkelen. Algemeen geldt dus de vraag wie de externe organisaties gaat betalen. Zij organiseren activiteiten binnen de schooltijd, en zorgen zo mee voor de realisatie van de eindtermen.

Ik wil niet ontkennen dat er dit een probleem is. Maar hier speelt uiteraard ook het interne schoolbeleid een rol. Het is immers de school die autonoom beslist op welke wijze, wanneer en voor wie zij haar werkingsmiddelen wenst in te zetten. Dat onderwerp kwam ook in het parlement aan bod naar aanleiding van de discussie over de plaats van de kunsteducatieve verenigingen in het decreet Vlaams Jeugdbeleid. Deze verenigingen kunnen een subsidie aanvragen via het hoofdstuk jeugdcultuur. In dat hoofdstuk wordt niet over erkenningscriteria gesproken. De garantie op behoud van subsidiëring voor een volgende beleidsperiode, ook wel eens de 80-percentregeling genoemd, geldend voor de landelijk erkende jeugdverenigingen, is voor hen niet van toepassing.

Zoals u weet, vormde de participatie ook tijdens de vorige legislatuur een rode draad in mijn beleid. Het is bijzonder belangrijk dat kinderen en jongeren van jongsaf aan kansen krijgen, zodat ze op diverse manieren kunnen kennismaken met kunst. Dat is de reden waarom ik ervoor gekozen heb om, uiteraard in overleg met Onderwijs, via het beleidsdomein Cultuur, verenigingen te subsidiëren die tijdens de schooltijd mee inhoud geven aan de participatie. Let wel, deze verenigingen worden niet voor 100 percent betoelaagd. Een bijdrage van de scholen is zeker wenselijk en wellicht noodzakelijk.

Met deze keuze wil ik absoluut niet zeggen dat het niet belangrijk is om binnen de schooltijd aandacht te besteden aan ontwikkelings- of milieueducatie, aan persoonsontwikkeling en sociale vaardigheden. Ik ben er ook van overtuigd dat heel wat jeugdwerkverenigingen hiervoor een bijzonder waardevol aanbod hebben. Maar het is natuurlijk niet zo dat alles wat met ‘educatie’ te maken heeft en niet expliciet door onderwijs wordt ingevuld, automatisch bij de bevoegdheid, en bijgevolg de financiering, van de minister van Cultuur terecht moet komen. Daarvoor beschik ik noch over de middelen, noch over de bevoegdheden.

Ik erken het probleem. De oplossing ligt echter niet in mijn handen. Deze probleemstelling en uitdaging vragen om een afstemming met andere beleidsdomeinen. Op dit ogenblik bestaan er regelgevingen voor ontwikkelingseducatie en milieueducatie bij de ministers bevoegd voor die domeinen. Ook daar kan naar een oplossing worden gezocht.

Voortbouwend op mijn voorgaande redenering zou ik het geen goede zaak vinden om de middelen die thans op de allocatie ‘detacheringen’ worden ingezet, specifiek hiervoor te bevriezen. Ik zal trouwens al blij zijn als ik de middelen op die allocatie zal kunnen inzetten voor andere prioriteiten binnen het jeugdwerkbeleid.

Zoals ik eerder stelde, hebben mijn medewerkers en mijn administratie over deze thematiek regelmatig een erg constructief overleg met hun collega’s van onderwijs. Dat overleg wordt momenteel concreet verwerkt als apart onderdeel in het tweede Vlaamse Jeugdbeleidsplan. Ik zal die beleidsontmoetingen met veel aandacht en betrokkenheid opvolgen. Maar, ik herhaal mezelf, beleidsvoering is keuzes maken. De middelen zijn, jammer genoeg, voor mij en zelfs voor de minister van Onderwijs, schaars en beperkt.

Van zodra we het eens zijn over het juiste concept voor de brede school, maken we er een beleidsprioriteit van. Ik wil daar voldoende middelen voor vrijmaken. Ook vanuit Onderwijs moet er een inspanning worden geleverd. In mijn naïviteit ben ik er ooit van uitgegaan dat een echt doorgedreven concept voor een brede school niet noodzakelijk bijkomende, maar integendeel misschien zelfs minder middelen vereist.

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw, eens te meer, zeer grondig en verhelderend antwoord. Ik onthoud vooral dat u onze bekommernis deelt en het belang van de kruisbestuiving tussen beide sectoren inziet. Uw middelen zijn echter beperkt. U verwijst naar de minister van Onderwijs, wiens middelen ook beperkt zijn. Toch is dit een interessante manier van samenwerking. We moeten nagaan hoe we in de toekomst een antwoord kunnen bieden.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de stopzetting van het contract tussen het Vlaams Centrum voor Openbaar Bibliotheekwerk (VCOB) en Ardatis voor het realiseren van VLACC II

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Van Nieuwenborgh tot de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de stopzetting van het contract tussen het Vlaams Centrum voor Openbaar Bibliotheekwerk en Ardatis voor het realiseren van VLACC II.

Mevrouw Van Nieuwenborgh heeft het woord.

Mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, we moeten even terug gaan in de tijd, naar het decreet van 2001. Daarin werden twee zaken expliciet opgenomen. Eén, elke gemeente zou 0,60 euro per inwoner ontvangen voor de deelname aan het streekgericht bibliotheekbeleid. Twee, elke bibliotheek moest een catalogus hebben die compatibel is met de Vlaamse Centrale Catalogus, de VLACC. De VLACC I was gegroeid uit de grote bibliotheken. Men wou die, volkomen terecht, uitbreiden zodat er een absoluut netwerk zou ontstaan voor heel Vlaanderen.

Het VCOB maakte van de uitbouw van de VLACC een absolute prioriteit. Ze had daarvoor meer financiële middelen nodig. Het decreet van 2001 werd in 2002 al gewijzigd. De gemeenten zouden de beloofde subsidie van 0,60 euro per inwoner niet krijgen in 2003 en 2004. Het bedrag zou volledig worden aangewend voor het realiseren van de VLACC II. De gunning, waarover heel wat te doen is geweest, werd toegekend aan Ardatis, dat het product Millennium had ontwikkeld.

Er werd gezegd en geschreven dat de eerste opstart van de VLACC II zou gebeuren voor juni 2004. De zaak ging, helaas, niet door. Er werd om uitstel gevraagd tot december 2004. Ook die datum werd niet gehaald. Toen werd voorgesteld om in 2005 de decretaal uitgetrokken middelen voor de gemeenten te halveren tot 0,30 cent per inwoner. De rest zou worden aangewend voor de VLACC II. Iedereen was toen nog steeds enthousiast, want iedereen wou de VLACC II.

Ondertussen liep het helemaal fout tussen het VCOB en Ardatis. Er bleken moeilijkheden en betwistingen te ontstaan, met als resultaat het definitief opblazen van het contract.

Mijnheer de minister, waarom werd het contract stopgezet?

Klopt het dat er door de Vlaamse overheid bemiddeld werd? Zo ja, wat waren de resultaten van deze bemiddeling? Het gerucht doet de ronde dat een ongelooflijke hoge schadevergoeding werd betaald aan Ardatis. Klopt dit?

Wat is er gebeurd met de vele miljoenen euro die voor het project werden gereserveerd? Ondertussen is het bedrag opgelopen tot 1,5 euro per inwoner van Vlaanderen. Dat is geen klein potje meer. Is het geld er nog?

Hoe zal het steunpunt zijn decretale opdracht, zoals omschreven in de beheersovereenkomst, uitvoeren? De nood aan de catalogus blijft immers wel degelijk bestaan.

Kunt en zult u ervoor ijveren dat dit project zo snel mogelijk wordt voortgezet?

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, de uitvoering van het contract tussen Ardatis en het VCOB voor de realisatie van de VLACC II startte op 1 januari 2004. Na ongeveer één jaar werd het stopgezet omwille van de grote meningsverschillen tussen het VCOB en Ardatis over de uitvoering van de opdracht zoals

Anciaux

omschreven in het contract. De meningsverschillen liepen zo hoog op dat een akkoord tussen de twee partijen niet meer tot de mogelijkheden behoorde.

Het contract van het VCOB met Ardatis bepaalde dat de partijen zich ertoe verbonden om elk geschil dat voortvloeide uit de uitvoering van het contract, in der minne te schikken. Als een minnelijke schikking niet mogelijk was, moest het geschil definitief worden beslecht volgens het arbitragereglement van het Belgisch Centrum voor Arbitrage en Mediatie. Volgens het advies van onze juridische dienst was een minnelijke schikking voor de Vlaamse Gemeenschap hoe dan ook te verkiezen boven een gerechtelijke procedure, omdat een gerechtelijke procedure, in casu een beslechting van een geschil volgens het arbitragereglement van het Belgisch Centrum voor Arbitrage en Mediatie, gemiddeld één jaar in beslag zou nemen.

In afwachting van een voor beide partijen onzekere gerechtelijke uitspraak, zou dit betekenen dat het hele dossier voor minstens één jaar geblokkeerd werd. Dat was onaanvaardbaar. Aan de bibliotheken en hun gemeentebesturen werd immers gedurende jaren een vernieuwd concept van een VLACC in het vooruitzicht gesteld. Die zou voor een deel worden gefinancierd met de subsidie waarin het decreet voorziet, voor deelname van gemeenten aan het streekgericht bibliotheekbeleid. Ook voor de provincies was uitstel onaanvaardbaar, omdat de ontwikkeling van hun Provinciale Bibliotheeksystemen hierdoor vertraging zou oplopen. De provincies stelden bovendien dat het convenant dat ze afsloten met de Vlaamse Gemeenschap op dat punt niet werd uitgevoerd, wat voor hen bijkomende uitgaven tot gevolg kon hebben.

Het deblokkeren van het dossier en dus het ‘afkopen van tijd’ in afwachting van een onzekere gerechtelijke uitspraak, was het kader waarbinnen de Vlaamse overheid onderhandelingen voerde met Ardatis om alsnog te komen tot een minnelijke schikking. Vanaf het moment waarop het voor mij duidelijk was dat een voortzetting van het project te veel risico’s inhield, heb ik ook de Inspectie van Financiën actief bij het dossier betrokken. Ik was eerst van plan om dit dossier, waar ik heel veel vragen bij heb, over te maken aan de dienst Interne Audit van de Vlaamse Gemeenschap. Omdat me duidelijk werd gemaakt dat de Inspectie van Financiën over gelijkaardige bevoegdheden en macht beschikt, heb ik het dossier in handen gegeven van de Inspecteur van Financiën. Ik beschuldig niemand, maar ik wil dat alles duidelijk wordt in dit dossier.

De onderhandelingen, die we met goedkeuring van de Inspecteur van Financiën hebben gevoerd, hebben geleid tot de ondertekening van een dading door beide partijen, Ardatis en het VCOB. Wij staan daar dus buiten. Op basis van de dading werd een einde gemaakt aan het contract. De Inspectie van Financiën heeft hierover op 11 mei haar akkoord betuigd. Ik vind dat u het recht hebt om te weten over welk bedrag de dading gaat, ook al werd me gezegd dat ik daarmee misschien te veel informatie vrijgeef. Het gaat om 1.465.000 euro.

Omwille van de problemen tussen Ardatis en het VCOB is er geen oplevering geweest en werden er ook geen facturen betaald. Dit betekent dat het grootste deel van de aan het VCOB uitgekeerde subsidie voor de realisatie van VLACC II, gelukkig nog beschikbaar is.

Ik heb reeds verteld dat de inspecteur van Financiën, de heer Stienlet, formeel de audit uitvoert van het VCOB en alles wat te maken heeft met de gunning en met het contract. Hiertoe werd beslist toen bleek dat een procedure via de dienst Interne Audit veel te omslachtig zou zijn en te veel tijd zou vergen. Tijdens contacten met de Inspectie van Financiën werd me verzekerd dat de inspectie over precies dezelfde bevoegdheid beschikt. Inspecteur Stienlet heeft alle informatie opgevraagd bij de administratie en is op dit ogenblik bezig met de uitvoering van de audit.

Deze maand nog zal ik een opdracht geven aan een externe consultant om tegen midden september een haalbaarheidsanalyse te maken van een nieuw concept van Centrale Catalogus, vertrekkende vanuit de huidige VLACC I en aansluitend op de ontwikkelingen van de Provinciale Bibliotheeksystemen. Ik vertrek hierbij van drie uitgangspunten: het nieuwe systeem moet realistisch zijn, het moet betaalbaar zijn en er moet een voldoende groot draagvlak voor zijn bij alle betrokkenen. Ik zal de hele kwestie met de groot-

Anciaux

ste omzichtigheid behandelen, want in dit dossier werden ons destijds allerlei zaken voorgespiegeld en zijn er een aantal fantasten aan het werk geweest. Wie de fantasten waren, zal blijken uit de audit.

Op basis van de resultaten van deze analyse zal ik in de loop van september de krijtlijnen uittekenen van een nieuw toekomstgericht project, en dit zowel op technisch als op financieel en organisatorisch vlak, ten behoeve van de openbare bibliotheken en hun gebruikers. De middelen die inmiddels bij het VCOB ter beschikking zijn voor dit project, zullen daartoe worden aangewend, zodat we eindelijk resultaten kunnen boeken.

In uw vraag klonk u niet echt verontwaardigd. Ik hoop dat uit mijn antwoord duidelijk blijkt dat ik dat wel ben.

De voorzitter: Mevrouw Van Nieuwenborgh heeft het woord.

Mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw heel eerlijk antwoord. Enige verontwaardiging is hier inderdaad op zijn plaats, zeker nu ik de volledige uitleg heb gehoord.

Ik heb nog een bijkomende vraag. U noemde het bedrag van de dading. Waar zullen de nodige middelen worden gevonden? Ik hoop dat ze niet bij het VCOB worden gehaald, want zo zou er een nieuwe belasting ontstaan op een nieuwe VLACC.

Zullen de middelen die voor 2006 aan de gemeenten werden toegewezen, worden beperkt om de nieuwe VLACC te kunnen realiseren?

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Mevrouw Van Nieuwenborgh, hoeveel geld er nodig is voor 2006 zal blijken uit het onderzoek dat ik laat uitvoeren naar de mogelijkheden voor een zo snel mogelijke realisatie van een nieuwe catalogus. Dat zal gebeuren in alle voorzichtigheid. Ik zal niet zomaar afgaan op wat ons wordt voorgespiegeld. In feite zijn anderen met deze taak belast. Ik kan dus nog geen antwoord geven op uw vraag. Ik wil ook geen valse beloften doen. Het is duidelijk dat alle beschikbare middelen naar het bibliotheekwerk moeten gaan.

De dading wordt vanzelfsprekend geregeld tussen Ardatis en het VCOB. De betaling zal gebeuren via de middelen die het VCOB ter beschikking heeft.

Mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh: Dat houdt toch een belasting in op de nieuwe catalogus?

Minister Bert Anciaux: Natuurlijk is dat zo. Het gaat om gemeenschapsgeld, vandaar mijn verontwaardiging. Als het niet om gemeenschapsgeld zou gaan, zou ik me de kwestie niet zo erg aantrekken. De Inspectie van Financiën heeft me verzekerd dat de dading de minst slechte optie is. Ik ga voort op dat advies, want ik wil geen risico's nemen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Erik Arckens tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de actuele stand van zaken op het gebied van het oraal immaterieel cultureel erfgoed, meer bepaald het dialect

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Arckens tot de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de actuele stand van zaken op het gebied van het oraal immaterieel cultureel erfgoed, meer bepaald het dialect.

De heer Arckens heeft het woord.

De heer Erik Arckens: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de revival van het dialect is volop aan de gang. Lange tijd werd het dialect beschouwd als een aan lager wal geraakt en minderwaardig taaltje, dat door ABN-specialisten met 'wortel en tak diende te worden uitgeroeid'.

De Vlaming werd wijsgemaakt dat hij plots Standaardnederlands zou spreken als hij niet langer dialect sprak. Sinds enkele jaren zijn we tot

Arckens

de slotsom gekomen dat we op deze wijze een deel van onze culturele rijkdom kwijtspelen. De ABN-puristen hadden ongelijk en als we nu niet dringend handelen, dreigen we een deel van onze Vlaamse eigenheid te verliezen, meer bepaald op het gebied van het orale immateriële erfgoed.

Studies toonden ook aan dat de specifieke verschillen in dialectgebieden, meer bepaald tussen dorpen, aan het verdwijnen zijn. We evolueren steeds meer in de richting van regiolecten. Anderzijds is het dan ook weer zo, dat de Vlaming nog nauwelijks correct Nederlands spreekt, tot grote ergernis van onze noorderburen, die er niets meer van begrijpen.

Vijf jaar geleden werd een omgekeerde beweging ingezet. Sindsdien mag dialect plots weer. Dialect is in. Dat merken we ook bij popgroepen. Het is niet langer verboden om met dialect uit te pakken.

Waar men een twintigtal jaar geleden is begonnen, vooral in stedelijke gebieden, met het opstellen van dialectwoordenboeken, kan men ze momenteel al aantreffen. In Tongeren bestaat er zo'n dialectwoordenboek. Misschien hebben de boeken iets te maken met de revival van het erfgoed. De auteurs zijn vaak gepensioneerden die er hun liefhebberij van gemaakt hebben.

De allernieuwste trend werd enkele jaren geleden ingezet en kenmerkt zich door het gebruik van de aan hoog tempo voortschrijdende digitale en audiovisuele ontwikkelingen. Databases, digitale geluidsbestanden, cd's, cd-roms en dvd's zijn ook voor de dialecten actuele dragers geworden van informatie en documentatie. De websites waarop gesproken dialect in auditieve vorm kan worden opgeroepen, rijzen als paddestoelen uit de www-grond. De beleving van dialect in zijn natuurlijke vorm en als taalgebruik komt daardoor plots centraal te staan.

De lokale begrenzing van taalvariatiebeleving wordt dus verruimd en het evenement als gemeenschappelijke belevingsvorm doet zijn intrede. Individuele dialectgeïnteresseerden en ook dialectverenigingen beginnen stilaan te netwerken en willen van elkaars ervaringen en expertise leren – of hoe het orale immateriële erfgoed eventueel in stand kan worden gehouden in de context van een hypermoderne maatschappij.

Mijnheer de minister, als Brusselaar kent u uiteraard de toestand van het Brusselse dialect. Ik weet niet of u het Brusselse dialect spreekt. Dat dialect vraagt onze bijzondere aandacht. Het is volgens mij het mooiste dialect van Vlaanderen, maar als er in Vlaanderen één dialect met uitsterven bedreigd is, dan wel het Brusselse. Sprekers onder de veertig jaar oud zijn volgens mij een rariteit. De enige uitzondering die ik persoonlijk ken, is de heer Gatz.

Voor de evolutie van het Brusselse dialect zijn er meerdere factoren: de verfransing en de inwijking van Nederlandstaligen, vooral na de oorlog, die het dialect niet meer onder de knie kregen. In de jaren vijftig, maar vooral in de jaren zestig en zeventig was het ABN in de scholen de standaardnorm. Ik heb dat altijd zo geweten. Het Brusselse dialect was op school een echte rariteit. Het was beter om het niet te spreken, want men kon er last door krijgen.

Thans is misschien de helft van de Nederlandstalige Brusselaars nog 'autochtoon'. Ik bedoel met autochtonen de mensen die het dialect nog onder de knie hebben gekregen. Het gaat veelal om ouderen. Vooral de stadsvlucht heeft heel wat 'Brusselse dialectiekers' doen verhuizen naar plaatsen waar hun taaltje vroeger onbekend was, zoals de kust. Het zou me niet verbazen dat er aan de kust meer Brussels wordt gesproken dan in Brussel zelf. Heeft het Brussels nog enige kans om als levende streektaal te blijven bestaan bij de verschillende lagen van de Brusselse bevolking? Dat is de hamvraag.

Mijnheer de minister, ik weet niet of u af en toe VGC-verslagen leest? Daarin komt het Brusselse dialect regelmatig ter sprake. Ik was de eerste om er een interpellatie over te houden. Sommigen waren daar echt door gepakt. Het vorige college bestond uit drie 'dialectiekers': de heren Vanhengel, Chabert en Delathouwer. Ze hebben alledrie een bijrol in een stuk van het Brussels Volkstheater gespeeld. De heer Delathouwer neemt daar nu trouwens een hoofdrol voor zijn rekening. Ik wil daar helemaal niet lacherig over doen. De heer Delathouwer is een van de weinige sp.a'ers waarmee ik het goed kan vinden.

Arckens

Het gaat overigens niet enkel om het Brussels Volkstheater. Initiatieven als 't Creatief Complot helpen het Brussels te overleven. De vraag is natuurlijk of dit ook werkelijk zal lukken.

Mijnheer de minister, deelt u de daarnet beschreven analyse van de revival van de Vlaamse dialecten? Beschikt het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap over objectief cijfermateriaal om de toestand van de Vlaamse dialecten te illustreren? Welke inspanningen levert de Vlaamse Regering in verband met de heropbloei van het oraal immaterieel patrimonium?

Ondersteunt u initiatieven als de tweejaarlijkse Vlaams-Nederlandse Dialectendag? In welke mate is er in dit verband werkelijk sprake van een samenwerking met Nederland? Welke rol speelt het Vlaams Centrum voor Volkscultuur voor de dialecten?

Ongeveer een jaar geleden heeft de VGC unaniem een resolutie aangenomen. Voormalig raadslid Delathouwer heeft zich toen voorgenomen erover te waken dat 'men in de met de Vlaamse Gemeenschap af te sluiten erfgoedconvenants een plaats zou blijven voorzien voor vernieuwende projecten rond het Brussels dialect, als roerend en immaterieel, en in het bijzonder oraal erfgoed'. We zijn ondertussen een jaar later. Wat is op dit ogenblik de stand van zaken?

Mijnheer de minister, hebt u weet van andere initiatieven in verband met het oraal immaterieel erfgoed, meer bepaald in verband met de dialecten?

De voorzitter: De heer Vanackere heeft het woord.

De heer Steven Vanackere: Mijnheer de voorzitter, ik zou hier nog iets aan willen toevoegen. Een dialect, waarmee ik uiteraard niet enkel het Brussels bedoel, hangt vaak vast aan een verhalende traditie. De notie van stadsverhalen en van het optekenen van oude legenden in het dialect is in de vraagstelling van de heer Arckens niet aan bod gekomen.

Een dialectondersteunend beleid dreigt een dialect gedeeltelijk uit zijn historische context te halen. Een dialect kan het best worden verlevendigd door naar stadsverhalen, overgeleverde legenden en zelfs moppen te verwijzen. Verhalen die door de mensen in een dialect worden verteld, verhogen de aantrekkingskracht van dat dialect.

Indien ik me niet vergis, wil VGC-raadslid Smet de stadsverhalen laten inventariseren. Ik zou de minister willen vragen of hij dit initiatief in zijn beleid wil integreren. Het gaat me niet enkel om het Brussels. Ik meen dat dit ook voor andere dialecten bijzonder relevant zou zijn. We mogen ons niet tot het publiceren van dialectwoordenboeken beperken. Een dialect dat niet in verhalen of in het theater voorkomt, wordt al gauw een academisch gegeven. Dat moeten we vermijden.

De voorzitter: Mevrouw Van Nieuwenborgh heeft het woord.

Mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh: Mijnheer de voorzitter, ik heb de indruk dat het erfgoeddecreet al in de nodige ruimte voorziet om de mondelinge traditie vast te leggen. Onze verhalen en legenden vormen eigenlijk een kunstschat. We moeten die schat aan onze dialecten verbinden en vervolgens inventariseren.

Ik veronderstel trouwens dat de meeste steden al over een dialectwoordenboek beschikken.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Mijnheer de voorzitter, ik heb mijn kinderen in het Nederlands opgevoed en ik heb daar nu spijt van, al verheel ik niet dat mijn Nederlands erg door mijn afkomst wordt gekleurd. *(Gelach)*

Minister Bert Anciaux: Mijnheer Caron, had u het liever in het Frans gedaan? *(Gelach)*

De heer Bart Caron: Wat dialecten betreft, heeft West-Vlaanderen een groot voordeel. Het plaatselijke dialect is nog sterk aanwezig in de kleuter- en de basisscholen. Mijn kinderen hebben thuis geen dialect geleerd. Ze hebben het op school geleerd.

Dialecten zijn een vorm van diversiteit in de samenleving. Het uniformiseren van de taal maakt de communicatie tussen mensen gemakkelijker, maar neemt tegelijkertijd een stuk van de couleur locale en van de diversiteit weg.

Het spijt me dat ik mijn kinderen in het Nederlands heb opgevoed omdat ik momenteel weer de

Caron

kwaliteiten van dialecten kan waarderen. Ik ben afkomstig uit Wervik en ik heb al in Kortrijk, in Oostende en in Brugge gewerkt. Ik kan de nuances van de vier West-Vlaamse dialecten onderscheiden. Ik vind het waardevol dat ik deze dialecten kan spreken.

Ik vind het jammer dat de dialecten verdwijnen. Ik veronderstel dat dit een onvermijdelijke evolutie is. Ik zie ook niet in op welke wijze we de minister van Cultuur in dit verband een opdracht zouden kunnen geven.

Er is een groot verschil tussen West-Vlaanderen en Brussel. In West-Vlaanderen is het dialect nog relatief krachtig aanwezig. Inwoners hoeven het zelfs niet thuis te leren. Een ingeweken Antwerpenaar zal nooit echt West-Vlaams leren. Dat is voor hem moeilijker dan Russisch. Zijn kinderen zullen het dialect echter goed beheersen. Ik vind dat de scholen de lokale kleurverschillen in taal moeten aanstippen.

De vraagsteller heeft daarnet naar het Brussels Volkstheater verwezen. Ik zou iedereen willen aanraden eens een voorstelling van het Frans-Vlaams Volkstoneel bij te wonen. Het gaat me niet om de theatrale kwaliteiten. Die zijn bij al de betere amateurtoneelgezelschappen terug te vinden. Het gaat me om de onwaarschijnlijke taal die door dit gezelschap wordt gehanteerd. Ze hebben de teksten van hun stukken namelijk in een soort oer-West-Vlaams vertaald. Deze taal is de volkstaal van de grootouders van de mensen die nu in Poperinge of in het Heuvelland wonen. Dit curiosum maakt echt een levendige indruk. Sedert drie jaar speelt het Frans-Vlaams Volktstoneel nog 44 voorstellingen per seizoen. Vroeger speelden deze toneelamateurs maar liefst 150 voorstellingen per seizoen. Een dialect is een culturele kwaliteit die vele mensen kan binden. Ruim twee derde van de voorstellingen van het Frans-Vlaams Volkstoneel vinden dan ook in Frankrijk plaats.

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Mijnheer de voorzitter, ik ben opgevoed door de generatie van de ABN-kernen. Mijn vader had een heel uitgesproken mening over al die dialecten. Ondanks het succes van die generatie en van het ABN, beginnen de dialecten nu toch aan een heropleving. Ik vind dit een boeiende vaststelling.

De tweede paragraaf van de analyse van de heer Arckens kan ik volledig onderschrijven. Hij heeft hiervoor namelijk gretig geciteerd uit het artikel van de heer Belemans getiteld ‘Dialectbeleving in Vlaanderen, Een erfgoedveld in volle expansie’ en verschenen in Mores, tijdschrift voor volkscultuur in Vlaanderen, jaargang 6, nummer 1.

De voorzitter: De heer Arckens heeft het woord.

De heer Erik Arckens: Mijnheer de minister, herinnert u zich nog het debat over de KVS? U hebt toen letterlijk hele stukken uit de tekst van de artistieke directeur van de KVS geciteerd.

Minister Bert Anciaux: Mijnheer Arckens, ik heb toen al gezegd dat u zich vergist. U weet blijkbaar niet wie de originele auteur van die tekst is. Ik heb er alleszins niets op tegen dat teksten worden geciteerd. Ik geef er hier voor de duidelijkheid de bronvermelding bij.

Het tijdschrift Mores wordt door de vzw Vlaams Centrum voor Volkscultuur uitgegeven. Het VCV is een door de Vlaamse Gemeenschap opgericht steunpunt en heeft onder meer het verstrekken van deskundig advies over de volkscultuur als taak. De Vlaamse Regering deelt dan ook de analyse van het VCV.

Het VCV beschikt over cijfermateriaal en doet een beroep op het netwerk van universiteiten en dialectverenigingen om gegevens te verzamelen, problematieken in kaart te brengen, noden aan te kaarten en adviezen te verlenen. Het VCV heeft in dit verband een degelijke kennis opgebouwd. Als adviseur voor het erfgoed en, meer specifiek, het oraal immaterieel erfgoed, valt het VCV absoluut niet te onderschatten.

Het beleid van de Vlaamse Regering is gericht op de zorg voor en het ontsluiten van het immaterieel erfgoed. Tot en met 2004 beschikte de Vlaamse Gemeenschap over een subsidiereglement voor experimentele en vernieuwende initiatieven op het veld van de permanente ontsluiting van het cultureel erfgoed. Sinds de invoegetreding van het Erfgoeddecreet in 2005 subsidieert de Vlaamse Gemeenschap verschillende ontwikkelingsgerichte projecten in verband met immaterieel erfgoed.

Anciaux

Een van die projecten is het onderzoeksproject 'Van horen zeggen' van de Universiteit Gent. Over dit project is in Mores, jaargang 6, nummer 1 een artikel verschenen met als titel 'Mondelinge historische bronnen in Vlaanderen, een stand van zaken en enkele beleidsaanbevelingen'.

In Brussel wordt de werking van de organisatie "Brussel behoort ons toe-Bruxelles nous appartient" door middel van projectsubsidies ondersteund.

Binnen de experimentele erfgoedconvenants zijn tal van projecten betreffende het immaterieel erfgoed opgezet. Goede voorbeelden zijn de website www.verhalenbankbrugge.be in Brugge, Lijn 13-Protteknie Petrol Zuid in Antwerpen en Derby Racing-Malinwa in Mechelen.

Het met de VGC afgesloten erfgoedconvenant besteedt eveneens aandacht aan het immaterieel erfgoed. In dit convenant is een heel hoofdstuk over het Brussels dialect opgenomen. De erfgoedcel, die het erfgoedconvenant moet uitvoeren, organiseert, in samenwerking met vzw Ara, De Week van het Brussels.

In 2001 vond de Vlaams-Nederlandse Dialectendag plaats in Alden-Biesen. De Stichting Nederlandse Dialecten, die deze dag in samenwerking met het VCV heeft georganiseerd, heeft hiervoor een subsidie van 250.000 frank ontvangen. De samenwerking met Nederland is hierna voortgezet. Het VCV heeft in 2003 en in 2005 aan de organisatie van de Vlaams-Nederlandse Dialectendag meegeholpen en zal dit evenement ook in de toekomst blijven ondersteunen.

Onder meer door de rol die het VCV op het gebied van het immaterieel erfgoed speelt, is dit erfgoed onder de aandacht van de actoren op het vlak van het cultureel erfgoed gekomen. Het VCV vervult op dit vlak al geruime tijd een belangrijke rol.

Sinds 2003 heeft het VCV de taak de ontwikkelingen binnen de dialectologie op te volgen en te structureren. Het meewerken aan de Vlaams-Nederlandse Dialectendag behoort eveneens tot het takenpakket.

Het VCV heeft een consulent dialectologie in dienst genomen. Zijn actiedomein bestaat uit 'de dialectbeleving en het dialectbeleid in Vlaanderen, met inbegrip van Brussel, de identiteitsvormende rol van het talig erfgoed, ook in een internationale context, de Breughelstudie, in het bijzonder de talige en volksculturele aspecten, en de subsidieadvisering'.

In Mores, jaargang 5, nummer 4 staat hierover het volgende te lezen: 'Binnen deze opdracht werd door het VCV onder andere een eerste onderzoek verricht in Brusselse middelbare scholen. De consulent dialectologie heeft als taak het in kaart brengen van het landschap van de dialectologie Welke verenigingen zijn actief bezig met de studie van en wat wordt er gepubliceerd over dialecten? Het begeleiden van het structureren van het landschap, netwerkvorming en het verlenen van adviezen in verband met projecten rond dialecten.'

De Vlaamse Gemeenschap en de VGC hebben op basis van het Erfgoeddecreet een erfgoedconvenant voor de periode 2005-2006 afgesloten. De doelstellingen van het erfgoedconvenant staan in artikel 5 opgesomd. Ik citeer: 'Met het erfgoedconvenant wil de Vlaamse Gemeenschapscommissie ten eerste, een integraal en geïntegreerd cultureel-erfgoedbeleid uitbouwen, als bedoeld in artikel 2, met oog voor een kwaliteitsvolle en duurzame zorg voor en ontsluiting van het cultureel erfgoed; ten tweede, een instrumentarium ontwikkelen om het cultureel-erfgoedveld in kaart te brengen, met het oog op het opsporen van lacunes, problemen en mogelijkheden; ten derde, overleg organiseren met andere beleidsinstanties die bevoegd zijn voor het cultureel erfgoed, zoals bedoeld in artikel 2; ten vierde, dialoog en samenwerking tussen de verschillende actoren uit het cultureel-erfgoedveld en andere actoren, waaronder kunstenorganisaties, stimuleren zodat een netwerk van erfgoedinstellingen en -verenigingen ontstaat en zodat expertise-uitwisseling mogelijk wordt; ten vijfde, het Brusselse museumveld ondersteunen bij de ontwikkeling van educatieve en promotionele activiteiten; ten zesde, het erfgoed in Brussel op een gediversifieerde wijze en rekening houdend met de vele geledingen van de maatschappij ontsluiten voor het publiek, met het oog op een verbreding van de publieksparticipatie, inzonderheid de bijzondere doelgroepen.'

Deze doelstellingen van de Vlaamse Gemeenschapscommissie werden vertaald naar operationele doelstellingen in het beleidsplan. Het beleidsplan werd ingediend op 1 april 2005. Momenteel

Anciaux

volgt het beleidsplan de procedure van advisering. In het actieplan voor 2005 staat de 'Weik van 't Brussels' ingeschreven. De vzw Ara wordt hiervoor door de VGC ondersteund.

Nèh, tot zover mijn antwoord.

De voorzitter: De heer Arckens heeft het woord.

De heer Erik Arckens: Mijnheer de minister, ik kan me vergissen, maar ik heb het gevoel dat u bij het beantwoorden van deze vraag weer helemaal heropleeft. *(Gelach)*

Minister Bert Anciaux: Dank u.

De heer Erik Arckens: Op dit moment bent u weer de oude.

Ik dank de heer Caron voor zijn inbreng. We mogen niet meewarig doen over dialecten. Steeds meer hoor ik dat mensen zich actief willen inzetten en aan hun kinderen het dialect willen doorgeven. Jammer genoeg is de context in Brussel helemaal anders.

De heer Vanackere heeft gelijk als hij stelt dat er twee verschillende aspecten zijn. Men kan de dialecten laten herleven op het academische vlak. Of het dan om een doorleefde realiteit gaat, is een andere zaak. In welke mate het beleid iets kan doen aan de heropleving van de dialecten is nog iets anders.

Met de academische inbreng zijn we volop bezig. Ik hoop dat er heel veel mensen zelf actief een rol willen spelen, zoals de heer Caron. We moeten beseffen dat het zeer moeilijk is om via de politiek zoiets concreet door te drukken in Brussel. *(Opmerkingen van minister Bert Anciaux)*

Het klopt dat het Brussels Volkstheater barstensvol zit. Het is niet experimenteel. Er wordt repertoiretheater gebracht, het is volks en er wordt dialect gesproken. Het zijn echter oudere mensen die daar naartoe gaan.

De vraag is echter of Vlaamse kinderen in scholen het dialect nog spreken. Bij mijn weten, is dat op enkele uitzonderingen na, niet zo. Wij hebben de generatie meegemaakt van kinderen die nog het Brusselse dialect spraken. Dat waren er toen heel weinig.

Minister Bert Anciaux: Toen ik naar de lagere school ging, was ik de uitzondering omdat ik trachtte ABN te praten. Het dialect bestaat absoluut nog. Alleen komt het nu minder naar buiten. Ik denk dat er nog door vrij veel mensen in het Brussels kan worden gesproken. Ik weet niet of dat ook gebeurt op school.

De heer Erik Arckens: Ik hoop het met u. Ik hoop ook dat ik me vergis. Ik vrees echter dat het tegenovergestelde het geval is.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over het al dan niet afsluiten van een cultureel verdrag met de Franse Gemeenschap

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Nieuwenhuysen tot de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over het al dan niet afsluiten van een cultureel verdrag met de Franse Gemeenschap.

De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, we hebben het hier al bij herhaling gehad over het voornemen om een cultureel akkoord af te sluiten met de Franse Gemeenschap. Mijnheer de minister, u kent ondertussen ons scepticisme wat dat betreft. We willen ons niet per se afzetten tegen een dergelijk akkoord. Wel vinden we dat het ingaat tegen de handelswijze die door de opeenvolgende Vlaamse regeringen en het Vlaams Parlement werden gevolgd. Het oordeel was steeds dat voorafgaand aan het afsluiten van een dergelijk verdrag, de Franstaligen de verbintenis moeten aangaan het territorialiteitsbeginsel te erkennen en na te leven.

Er bestaat trouwens al een hele tijd een ontwerpakkoord. Alleen heeft de Franse Gemeenschap

Van Nieuwenhuysen

van in den beginne, al ten tijde van minister Féaux, geweigerd om de preambule te ondertekenen waarin sprake was van het territorialiteitsbeginsel.

Zowel in de vorige als in de huidige legislatuur bent u uitgegaan van de omgekeerde redenering. Het afsluiten van een dergelijk verdrag zou de nodige goodwill teweeg brengen bij de Franse Gemeenschap, zodat ze zou ophouden met het ondersteunen van allerlei initiatieven in de Vlaamse Rand, Voeren en elders. Die initiatieven zijn er juist op gericht de integriteit van ons grondgebied in vraag te stellen. Het meest bekende voorbeeld is het blad Carrefour, dat in de Vlaamse Rand wordt verspreid.

Mijnheer de minister, een tiental dagen geleden leek u dan toch minder zeker van uw stuk te zijn. In De Standaard van 11 juni hebt u het over een fundamentele vertrouwensbreuk. U verwijst daarvoor uitdrukkelijk naar de besprekingen over de splitsing van het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde. De Franstalige politici, in de eerste plaats minister-voorzitter Picqué en minister-president Van Cauwenberghe, hebben duidelijk gemaakt dat ze, als het over Vlaanderen gaat, helemaal geen boodschap hebben aan het territorialiteitsbeginsel. Ook in de toekomst wensen ze dat niet te erkennen. Zowel het beleid van de Franse Gemeenschap, als van de Cocof, als van het Waalse Gewest, als van de Franstalige gemeentebesturen in de Rand laat daarover geen enkele twijfel bestaan.

Mijnheer de minister, bij het indienen van deze vraag had ik de indruk dat het ook bij u begon te dagen. In het vraaggesprek gaf u immers toe dat het, zoals u zelf zei, 'effe moeilijk' wordt om voort te gaan met uw intensieve pogingen om een cultureel verdrag met de Franse Gemeenschap op te stellen. Dat impliceert dat er al onderhandelingen aan de gang waren. U zegt dat ook met zoveel woorden.

Welke afspraken zijn er tot dusver gemaakt met betrekking tot het afsluiten van het cultureel verdrag met de Franse Gemeenschap? Ging het tot nu toe om formele of vrijblijvende gesprekken? Met wie werden die gesprekken gevoerd? Werd er ook over de naleving van het territorialiteitsbeginsel onderhandeld?

Ik had u aanvankelijk ook willen vragen hoe uw uitspraak moest worden geïnterpreteerd dat verdere gesprekken over het onderwerp 'effe moeilijk' worden. Ik wou weten of dat betekende dat ze zouden worden stilgelegd en, zo ja, of dat dan voor onbepaalde tijd was, dan wel dat u onder bepaalde voorwaarden eventueel bereid was om ze ter hervatten. De meeste van die vragen zijn ondertussen achterhaald. In La Libre Belgique van 15 juni zegt u dat u al opnieuw overleg pleegt met minister Laanan. In de krant staat: 'Les perspectives d'accord sont à nouveau bonne.'

Mijnheer de minister, moet ik dat interpreteren alsof die uitspraken in De Standaard van enkele dagen voordien een 'slip of the tongue' waren? Of hebt u deze keer wel voorwaarden verbonden aan het hervatten van de gesprekken? Ik kan me inbeelden dat sommige coalitiegenoten van oordeel zijn dat het na de regeerverklaring van 18 mei gepast zou zijn om zich wat terughoudender op te stellen dan de laatste maanden het geval is geweest.

De voorzitter: De heer Vanackere heeft het woord.

De heer Steven Vanackere: Mijnheer Van Nieuwenhuysen, u hebt het afwisselend over een akkoord en over een verdrag. Voor het verslag zou ik er willen op wijzen dat we hier in een federale context zitten. De Franse Gemeenschap is geen andere lidstaat van Europa. Het gaat hier om een samenwerkingsakkoord. Ik kan me voorstellen dat u in het vocabularium dat u verkiest, graag het woord 'verdrag' gebruikt. U wilt dat misschien afsluiten na een oorlog of iets in die aard. We zitten echter niet in dat model.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Daar moeten absoluut geen oorlogen voor gevoerd worden!

De heer Steven Vanackere: Dikwijls is het verdrag het einde van een conflict.

Wat er ook van zij, de term klopt niet als we het hebben over verbanden binnen een federaal land zoals het onze. We moeten hier spreken over een samenwerkingsakkoord.

Het klopt dat het Vlaams Parlement relatief recent, na de problemen met Flagey, minister Anciaux expliciet heeft aangemoedigd om op zoek te gaan naar mogelijkheden om een dergelijk samenwerkingsakkoord af te sluiten. Het is

Vanackere

niet de bedoeling dat het onvoorwaardelijk wordt afgesloten. Het moet gebeuren op basis van respect voor de Vlaamse Gemeenschap en voor het territorialiteitsbeginsel.

Mijnheer de minister, ook nu moedig ik u aan om op zoek te gaan naar mogelijkheden om een dergelijk samenwerkingsakkoord af te sluiten. Zelfs met samenwerkingsakkoorden blijven er conflicten mogelijk. Er zullen altijd momenten zijn waarop het 'effe moeilijk' wordt. Dat is echter geen reden om geen samenwerkingsakkoord af te sluiten. Het doet ons beseffen dat we vaak riskeren over elkaars voeten te lopen. Het is dan beter om de procedure voor een oplossing in te passen in een samenwerkingsakkoord. Dat is beter dan te moeten vaststellen dat we in deze gemeenschap al met verschillende andere entiteiten 'verdragen' hebben afgesloten, terwijl we met onze federale buren nog niet een tot een 'akkoord' kunnen komen.

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, een overeenkomst of een cultureel akkoord met de Franse Gemeenschap blijft zonder enige twijfel een zeer belangrijke doelstelling voor mij. Ik ben echter helemaal niet van plan een akkoord onder dwang af te sluiten of één waarin we ons niet kunnen terugvinden.

Vanuit een grote zelfverzekerdheid meen ik dat de Vlaamse Gemeenschap akkoorden kan afsluiten met partners. We hebben al verdragen ondertekend met China, met Frankrijk, met Nederland, met Zuid-Afrika, en veel andere landen. Ook de naaste buur kan een partner en bondgenoot zijn. Juist vanuit de Brusselse context raak ik er elke dag meer van overtuigd dat de enige juiste weg, de weg van het interculturele samenleven is. Ik gebruik die term vaak. Misschien leg ik te weinig uit waar het daarbij om gaat.

Intercultureel samenleven wil juist zeggen dat men vanuit de eigenheid de openheid heeft om zoveel mogelijk samenwerkingsverbanden aan te gaan. Een essentieel element daarbij is het wederzijdse respect. Die term is zeker ten opzichte van cultuur een onontbeerlijke voorwaarde, ook om deze stad te laten bloeien en om ze inhoud te geven. Alleen al om de grote nood in deze stad, maar ook omdat de hele Vlaamse en Franse Gemeenschap er zonder enige twijfel belang bij hebben om afspraken te maken over cultuur, sport, jeugd, ben ik verplicht om alles op alles te zetten om een cultureel akkoord te verwezenlijken. We moeten waakzaam zijn voor uitingen van de andere gemeenschap die niet getuigen van respect.

Wat me in de discussie over Brussel-Halle-Vilvoorde vooral gechoqueerd heeft, is het feit dat weinig Franstalige politici de durf hebben om Brussel als een interculturele stad te zien. Weinig Franstalige politici zeggen dat Brussel geen monoculturele stad is. Ik verwacht niet dat alle Franstalige politici een evolutie doormaken, wel van sommigen. Wat me gechoqueerd heeft, is het gebrek aan respect voor de verscheidenheid aan culturen.

De heer Steven Vanackere: Voor een deel is er ook angst voor de eigen publieke opinie. In beperktere kring sluit een aantal Franstalige politici zich aan bij uw analyse over Brussel. Na de evenementen van de afgelopen maanden, hebben ze zich wat laten opjagen door wat ze dachten dat hun publieke opinie wilde horen.

Minister Bert Anciaux: Ook politici moeten soms tegen hun achterban, de samenleving of de heersende mening in durven gaan.

Ook als het 'effe moeilijk' is, moeten we duidelijk maken dat men deze stad kan uitbouwen als er een dergelijk cultureel akkoord wordt afgesloten. Ik zal er dan ook alles aan doen om dat te verwezenlijken. Het moet wel gebaseerd zijn op wederzijds respect. Als men daarvan uitgaat, dan is het nogal vanzelfsprekend dat één gemeenschap niet iets doet binnen de andere gemeenschap zonder dat de andere gemeenschap daarover haar akkoord heeft gegeven. De Franse staat bouwt hier geen cultureel centrum zonder dat Vlaanderen of de Franse Gemeenschap zich daarmee akkoord verklaart. Op het moment dat er een akkoord is, kan zo'n centrum verrijkend zijn.

Mijnheer Van Nieuwenhuysen, wederzijds respect is het sleutelwoord. Ik heb het 'effe moeilijk' gehad. Dat wil niet zeggen dat we degenen die niet de durf hebben om verantwoordelijkheid op te nemen ten aanzien van hun gemeenschap, niet terecht mogen wijzen. Juist daarom moeten we trachten een cultureel akkoord af te sluiten.

Anciaux

Daarmee bewijzen we dat de openheid een essentieel onderdeel is van de Vlaamse Gemeenschap.

De voorzitter: De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Mijnheer de minister, het is inderdaad moeilijker om tot een akkoord te komen dan om een verdrag af te sluiten. Dat komt omdat de partners in een verdrag wel degelijk de bedoeling hebben om samen te werken, om samen iets te realiseren.

Het klopt dat het akkoord met de Franse Gemeenschap gebaseerd moet zijn op wederzijds respect. De bewijzen zijn er dat dit respect er vandaag niet is. Dat blijkt niet alleen uit de besprekingen over Brussel-Halle-Vilvoorde, maar ook uit allerlei initiatieven die tot op de dag van vandaag zowel door het Waalse Gewest als door de Franse Gemeenschap financieel en moreel worden ondersteund.

Wij hebben een andere opvatting over hoe daartegen moet worden gereageerd. Wij blijven bij de stelling die vroeger altijd werd gehanteerd door voorgaande regeringen en ook door de meerderheid in dit parlement. Die stelling is dat er voorafgaand sluitende verbintenissen moeten aangegaan zijn door de Franse Gemeenschap waaruit duidelijk blijkt dat men ermee ophoudt extraterritoriale ambities ten nadele van Vlaanderen te koesteren en te ondersteunen.

U maakt een omgekeerde redenering. We zijn het dus niet eens en we zullen waarschijnlijk van mening blijven verschillen. Ik stel alleen maar vast dat we na het Brussel-Halle-Vilvoorde-debacle op 18 mei een heel stoere regeringsverklaring kregen waarin voor de Vlaamse Rand allerlei initiatieven werden aangekondigd die blijk moesten geven van standvastigheid.

Ondertussen zijn we 15 tot 20 vragen om uitleg verder en moet ik vaststellen dat er eigenlijk weinig nieuws te rapen valt in het licht van de regeringsverklaring van vorig jaar. Bovendien had u naar aanleiding van het culturele akkoord amper 4 dagen nodig om na uw twijfels over dat akkoord opnieuw voluit te gaan in uw onderhandelingen.

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Ik waardeer dat we een andere stelling verdedigen. Ik neem het alleen niet dat u durft beweren dat mijn houding van weinig standvastigheid getuigt. Mijn houding getuigt evenzeer van standvastigheid. Ik ben immers niet van plan om via een cultureel akkoord hoe dan ook iets negatiefs voor de Vlaamse Gemeenschap te doen, integendeel. Ik ben ervan overtuigd dat ik de Vlaamse Gemeenschap versterk in haar beleid en in haar internationale uitstraling. Als ik daarmee mee een mentaliteitswijziging in de Franse Gemeenschap kan tot stand brengen, dan hebben we veel meer gerealiseerd dan via het afleggen van stoere verklaringen.

De voorzitter: De heer De Clerck heeft het woord.

De heer Stefaan De Clerck: Mijnheer de minister, ik steun de positieve ambitie om een en ander te realiseren. Dat is een belangrijke stap. Daarbij moeten wel een aantal basisprincipes worden weerhouden die als uitgangspunt moeten dienen.

We mogen deze zaak niet alleen maar vanuit het Brussels perspectief bekijken. Ik reageer een beetje uit de buik omdat we bijna dagelijks worden geconfronteerd via Frankrijk en Wallonië met heel mooie verhalen.

We moeten wel gedeeltelijk een defensieve houding aannemen. We moeten lucide genoeg zijn om ervoor te zorgen dat we via een cultureel verdrag geen stommiteiten begaan. We moeten daarnaast echter ook offensief redeneren en Vlaanderen via een positieve culturele actie zijn internationale rol laten spelen.

De voorzitter: De heer Arckens heeft het woord.

De heer Erik Arckens: Mijnheer de minister, er vielen mij een paar dingen op. In de commissie voor Brussel hebben we enkele lange debatten gehouden naar aanleiding van een aantal interpellaties over Flagey. De laatste interpellatie ging over bico en coco. We hebben ons toen niet beperkt tot een semantische discussie. We zijn diep ingegaan op de thematiek.

Mij viel op dat u hoop blijft koesteren ten opzichte van de Franse Gemeenschap. Dat was het sluit-

Arckens

stuk. U zei dat u er met de Franse Gemeenschap helemaal voor zou gaan.

Ik heb tijdens de discussie altijd gezegd dat u voorzichtig moet zijn. De eerste stap die werd gezet, was het onder druk zetten van de vzw Flagey. Dat gebeurde door dezelfde mensen met wie u achteraf een cultureel akkoord moet sluiten.

De interviews die ik heb gelezen en die u van op uw ziekenbed hebt gegeven, getuigen inderdaad van een zeker pessimisme naar aanleiding van Brussel-Halle-Vilvoorde. Op een bepaald ogenblik hebt u in een interview met De Morgen gezegd dat u tot uw grote verbazing hebt moeten vaststellen dat de aversie tegenover Vlaanderen en de Vlamingen niet alleen leeft bij het FDF, maar ook bij andere partijen die zich op communautair vlak op dezelfde lijn plaatsen. In datzelfde interview plaatste u vraagtekens bij het mogelijk afsluiten van een cultureel akkoord.

Minister Bert Anciaux: Ik weet uiteraard waar het FDF voor staat. Het is me ook niet onbekend dat Ecolo juist dezelfde haatdragende houding hanteert, net zoals de volledige MR.

Ik krijg af en toe te maken met PS'ers die die houding minder naar buiten brengen. Mijn grote ontgoocheling was dat een aantal rabiate Franstaligen bij de PS erin slaagden om de hele zaal mee te krijgen, ook mensen waarmee ik op constructieve wijze rond de tafel zit. Ik ben daarvan geschrokken. Misschien is dat een vorm van naïviteit.

Er is nog niet echt veel durf aanwezig om in te gaan tegen een aantal vooroordelen. We merken dat ook in vliegtuigenaffaire.

De heer Erik Arckens: Mijnheer de minister, wat u hebt aangehaald, is een oud gegeven. De onderhandelaars van de PS zijn rabiate Franstaligen.

Minister Bert Anciaux: Dat weet ik al.

De heer Erik Arckens: U bent toch maar geschrokken van sommigen, van de heer Moureaux onder anderen. We hebben die mensen toch meegemaakt tijdens de onderhandelingen over de Lambermontakkoorden. *(Opmerkingen van minister Bert Anciaux)*

U hebt die naam genoemd.

Hoe gaat u wederzijds respect concreet meten? Vanwaar haalt u eigenlijk uw hoop na de Brussel-Halle-Vilvoorde-frustratie? U hebt ontdekt dat er meer Vlamingenhaat leeft dan u dacht.

Minister Bert Anciaux: De utopisten schrijven de wereldgeschiedenis.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 16.44 uur.*

HANDELINGEN

De handelingen zijn het woordelijk verslag van de plenaire vergaderingen en van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg.

Ze worden in twee edities uitgegeven:

– de eerste, met witte kaft, bevat de handelingen van de plenaire vergaderingen;

– de tweede, met witte kaft en met bovenaan links de letter C met een chronologisch volgnummer, de vermelding van de commissie met het volgnummer van de vergadering per commissie, bevat de handelingen van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg. Per commissie en per vergadering wordt een editie van de handelingen uitgegeven.

FIN : Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
SFIN : Subcommissie voor Financiën en Begroting
BRU : Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand
BIN : Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetsevaluatie
WON : Commissie voor Wonen, Stedelijk Beleid, Inburgering en Gelijke Kansen
BUI : Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme
OND : Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie
CUL : Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
WEL : Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
ECO : Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie
SWAP : Subcommissie voor Wapenhandel
LEE : Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
SLAN : Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
OPE : Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie

Vlaams Parlement – 1011 Brussel – Tel. 02/552 11 11 – Fax 02/552 11 22